

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 36, FÉLÉVRE 18, NEGYEDÉVRE 9, EGY ÓRA 2 FENEGŐ. EGYES SZÁM ÁRA HÉTFOZÓRA 12 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR, KÜLFÖLDRE A KÉTSZERESÉRE. — MEGJELNIK HÉTFOZÓ KIVÉTELESEL MINDEN NAP. KIADÓR: BEGEDŰS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
FARKAS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM: 10-20. ÉJJELE: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM: 18. FŐKIADÓ-HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM 18. FŐKIADÓ-HIVATAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCSA 2. SZÁM. TELEFONSZÁM: 575.

DEBRECEN, 1928 OKTÓBER 3.

SZERDA

XXVI. ÉVFOLYAM 224. SZÁM.

A lakásinség megoldása

Igenis, annyira súlyos... Sőt sokkal súlyosabb a polgárság helyzete, mint ahogy azt sokan hiszik vagy mint ahogy egyesek sehogy sem akarták elképzelni! Budapest főpolgármestere jelentkezett most önkéntes tanúnak és a legteljesebb komolysággal így jellemezte Vass József népjóléti miniszter előtt a szituációt: „a polgárság helyzetét olyan súlyosnak tartom, hogy feltétlenül szükséges a novemberi házbéremelés elhalasztása.”

Hozzátehetjük, hogy ami a budapesti helyzetre illik és ami vonatkozik a főváros polgárságára, ugyanaz áll a vidékre is. Sőt attól tartunk, hogy a vidék polgársága még sokkal súlyosabb helyzetben van, mint a főváros polgársága, amelynek érdekében maga Budapest főpolgármestere vállalja a védőüggyvéd szerepét és igyekszik bebizonyítani a lakásrendeletek szerzője és legfőbb fóruma előtt, hogy a most novemberre tervezett lakbéremelést a polgárság súlyos helyzete miatt nem bírja el.

Nincs oka senkinek kétségbe vonni Ripka főpolgármester állítását. Bárki a kétkedő Tamás, hamarosan kitapinthatná a polgárság számtalan sebé, ha egyáltalán szüksége volna bárkinek arra, hogy a jelenlegi súlyos helyzetről dokumentálódjék. Azt hisszük, hogy magát Vass József népjóléti minisztert is csak a törvénytervezők szigorú logikája kényszeríti arra, hogy bizonyos legális fejlődés dátumaihoz ragaszkodjék. Viszont a lakásrendeleteket tervező Vass József a való élet követelményei előtt kénytelen felfedezni magában a szociális érzékkel rendelkező népjóléti miniszter is. Ilyen körülmények között valószínű tehát, hogy a novemberi lakbéremelésre vonatkozóan úgy a fővárosban, mint a vidéken, valamilyen áthidaló megoldást fognak találni.

A pillanatnyi veszély elhárult tehát az ezer gonddal és bajjal küszködő polgárság feje fölül. Ennek reménye azonban távolról sem vigasztal meg bennünket. Kénytelenek vagyunk újból és újból leszögezni álláspontunkat, amely igen egyszerű, mondhatnánk primitív igazság. A lakásinséget és a konkurenciamentes lakásinségből fakadó árdrágaságot egyedül az építkezések hatványozott mértékű megindításával lehet letörni. Itt nincs más megoldás. A rendeletek csak prólongálják a bajt. A kötött lakásforgalom fentartása paralizálja a házépítésre hajlamos magántőkét. A kötött lakásforgalom és annak további fentartása egyenesen árt a háztulajdonosoknak és talán még sokkal jobban árt — indikere — a bérelt lakásban lakóknak.

A jelenlegi helyzetben az államra hárul a lakásépítés megindításának feladata és egyben felelőssége is. Ezen a téren minden mulasztás vétkes könnyelműség. Az államnak haladéktalanul kezébe kell venni azt a mozgalmat, amely most már nem egy baj tünete, hanem kulturális és szociális társadalmi kórság.

Az építkezésbe fektetett tőke aranyat ér és aranyban kamatozik. Ha egyszer az állam részánja magát egy egészen kivételes arányú, a tényleges szükséglethez mért építkezési akció megindítására, akkor a megantőke már csak a konkurrenciáért és a kénytelen lesz bekapcsolódni az iramba, hogy kivehesse a részét a tömeges építkezésekből származó előnyökből.

És ennek a várva várt, elkerülhetetlennek minősített építkezésnek kettős gyógyító hatása lenne: először a köz-

vetlen cél elérése azaz a lakásinség megszüntetése, másodsor az éptkezések folytán természetszerűleg kö-

vetkező munkaalkalom, amely ma épp oly fehér holló, mint egy szabadon álló olesó bérű, üres lakás.

A demokratikus békekongresszus a bekebelezett kisebbségek jogainak tiszteletben tartását követelte

A magyar kisebbségek képviselői nagy hatást értek el a kongresszuson

Páris, okt. 2. A minap zajlott le a Páris melletti Biervilleben a demokratikus békekongresszus, amelyen komoly vita tárgya volt az utódállamokbeli magyarság helyzete is. Mint tavaly, Würzburgban, az idén is Mark Sangnier volt a kongresszus elnöke, aki mint Páris képviselője sikra szállott a kisebbségek érdekében.

A bánati magyar kisebbségeket dr. Nagy Iván képviselte, a felvidéki és erdőkárpáti szövetséget ellenzéki pártok központi irodájának megbízásából dr. Övedy László vett részt a kongresszuson ülésein.

A politikai bizottság külön ülést tartott a kisebbségi kérdés tüzetes megvizsgálása céljából. Ez alkalommal dr. Nagy Iván tartott előadást és a szerb fenntartás alá került magyarság súlyos helyzetét ismertette. Rámutatott a szerb kormányzat büneire, amelyek végromlásba sodorják az odaszakadt magyar népet.

Rátért Horvátország helyzetére és kimutatta, hogy

a jugoszlávizmus történelmi és politikai képtelensége.

Fontosnak tartja a horvát kérdést Európa békéje szempontjából. Felhívja a kongresszus figyelmét a jugoszláviai tarthatatlan helyzetre és az elölgulatlan nyugati közvélemény közbelépését sürgeti.

Dimitri Sprotranoff a macedóniai helyzetet ismertette és feltárta a szerb aralom borzalmaikat. E szavakkal fejezte be nagyhatalmú beszédét: Macedónia a macedónoké.

Dr. Övedy László részletesen foglalkozott a felvidéki magyarság helyzetével és rámutatott a cseh kormányrendszer végzetes hibáira. Ismertette a földreform igazságtalanságait, az új közigazgatási törvényt, mely ellenke-

zik a saintgermaini szerződés tíz-tizenhárom pontjával s véglegesen elejti az Erdőkárpátok autonómiáját. Megemlítette a magyarság kulturális sérelmeit különösen mély hatást keltett, mikor

bemutatta Fadrusz remekének, a pozsonyi Mária Terézia szobornak lerombolásáról készült fényképeket.

Rámutatott a magyarellenes propagandára hamis adataira.

A kongresszus rokonszenvét fejezte ki az Erdős-Kárpátok lakossága iránt és elhatározta, hogy az autonómia ügyét napirenden fogja tartani.

A kongresszus plenáris ülésén a felvidéki magyarság képviselőiben dr. Övedy László francia és német nyelven ismét felszólalt. Már másodízben van szerencsém — mondta — e tiszteletreméltó gyülekezésben népiünk ügyét képviselni és jelen alkalommal örömmel jelenthetem, hogy a legteljesebb bizalommal csatlakozunk a nemzetközi demokratikus békeszövetség nemes eszméjéhez. Mi, akik idegen aralom alatt nehéz és szomorú kisebbségi helyzetben élünk, nem fegyverek, összeesküvések és forradalmak kétes sikerétől várjuk sorsunk jobbrafordulását, hanem szímet nélkül hangoztatjuk, hogy

a demokrata elvek győzelme és becsületese alkalmazása teremthet egyedül békét Európában és az egész világon.

Mi felelősek vagyunk nemzetünknek, utódainknak s a történelemnek és éppen ezért

kérlelhetetlen harcot folytatunk jogainkért.

A cseh kormányhatalom a salus rei publice suprema elvének alapján állva, beolvasztja az országban élő nemzetiségeket és közben megfélemlíti arról, hogy

a szupremáciát jelenleg kezében tartó cseh nemzeti kisebbséget alkot,

a többi nemzetségekhez arányítva. Mi, szlovenszkoji magyarok, arra kérjük Önöket, akik az igazi demokráciát képviselik ezen a kongresszuson, működjenek közre a legszentebb cél elérésében, alkossák meg az örök békét, de nem az erőszakos elnyomás békéjét, amelyet a békeszerződéses államok — hanem az igazságot, amely az életet és a feltámadást jelent az egész emberiség számára.

Nagy tetszéssel fogadott beszéde után Hog, a kongresszus főtitkára felolvasta a demokrata békeszövetség kártáját, amely kötelező erővel bír a jövőben a szövetség minden tagjára és különösen a kisebbségek szempontjából rendkívül fontos. A karta többek között ezeket mondja:

„Fontosnak tartjuk, hogy minden egyes nép szabadsága és akarata teljes mértékben tiszteletben tartassék.

akár függetlenséget kíván, akár pedig egy más államhoz kíván csatlakozni.

Fontosnak tartjuk az egyes államokba bekebelezett kisebbségek jogainak tiszteletben tartását.

Az egyes kisebbségek mindenkor a legfelsőbb nemzetközi fórum elé terjesztessék kívánásaikat, valahányszor megállapítják a békeszerződések tévedéseit, feltétlenül szükséges, hogy azokat a hibákat minél hamarabb megszüntessék, mert e hibák szímet nélkül okai a veszélyeknek és a legnagyobb akadálya a népek békés együttműködésének.”

A kisebbségi képviselők indítványára elhatározta a kongresszus, hogy állandó kisebbségi bizottságot szervez, amely ezt a kérdést tanulmányozza és időnként felhívja rá az illetékes tényezők figyelmét.

A városi közgyűlés negyedik napján is folyik a költségvetés részletes vitája

Az ellenzék a közegészségügyi szükségletek bővebb kielégítését követeli — A kórház fentartására a munkásbiztosítót akarják kényszeríteni — Új iskolák kellene a külsőségeken — Szerdán délután is folytatják a közgyűlést

Debrecen város törvényhatósági bizottsága kedden már a negyedik napon tartja folytatódó közgyűlését, amelyen a Független Polgári Párt mélyrehatóan és nagy részletességgel tárgyalja az 1929. évi városi költségvetés tételait. A Független Polgári Párt a keddi közgyűlésen először tárgyalás alá került közegészségügyi tételnél több felszólalásban mutatott rá, hogy ezeket a kiadásokat nemzeti szempontból milyen fontosnak tartja és a párt szónokainak felszólalásai mind arra irányultak, hogy e téren minden áldozatra késznek kell lennie a városnak és a felmerülő szükségleteket minél jobban ki kell elégítenie.

A törvényhatósági bizottság — úgy látszik — már kezd beletörődni abba, hogy a város költségvetését nem lehet csak úgy egyszerűen tessék-lássék

hozzászólásokkal néhány perc alatt elintézni és nagy figyelemmel hallgatta a Független Polgári Párt szónokainak fejtegetéseit és Vásáry István dr. polgármesterhelyettes felszólalásait és felvilágosításait.

A város alkalmazottai is tudják már, hogy a mostani közgyűlések nemcsak reggel kilenc órától tizenegy óráig tartanak, hanem, amint az a múltban már megtörtént, esetleg az éjféli órákat is meghaladhatják. Érdekes beszélgetés vet erre fényt. Amikor ugyanis a főispán a Városháza kapuja alatt kiszállt a városi fogatból, Bacsoni Sándor dr. polgármesteri titkár oadszól a kocsisnak:

— Most hazajajthat és majd megint fél négy órakor menjen a főispán ur öméltségéért. (Értvén ez alatt, hogy másnap délután fél négy órakor.)

A derék kocsis azonban visszaemlékezett az éjjeli ülésekre és azt kérdezte: — Hajnalban tetszik parancsolni?

A keddi közgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

A közgyűlésre csak lassacskán kezdtek gyülekezni a bizottság tagjai, fél ötre azonban, amikor dr. Hadházy Zsigmond főispán megnyitotta a folytatódó közgyűlést, elég szép számmal összejöttek.

Még egyszer a rendőrségi palota ügye

Napirend előtt dr. Fényes Jenő szólt fel a rendőrségi palota ügyében. Megállapítja, hogy a rendőrségi palota tulajdonjogát nem vették el a várostól, a miniszteri rendelet csak az ingyenes

használatra átengedést rendelte el. Az 1920:I. t.c. 10. szakasza szerint nincs arról szó, hogy az a rendelet törvényerőjű lenne, csak az érvényessége van elismerve.

A magánjog szabályai szerint az épület ingyenes használata bármikor visszavehető.

A városnak joga van arra, hogy bármikor közölje a belügyminiszterrel, hogy megszüntetni kívánja az ingyenes használatot, hajlandó azonban lojalitásból arra, hogy tárgyalásba bocsátkozik a miniszterrel a használat hátralevő idejére vonatkozólag a bérösszegekről. Kéri, hogy ilyen értelmű közlést tegyenek.

Vásáry István dr. polgármesterhelyettes: Senki soha nem mondta azt, hogy az épületet tulajdonjoggal vették el tőlünk. Tagadja, hogy itt a magánjog szabályai volnának az irányadók. Mi nem mondhatjuk fel az ingyenes használatot, annál kevésbé, mert nem mi bocsátottuk ingyenes rendelkezésre az épületet, hanem rendeletre bocsátatták velünk.

Hadházy Zsigmond dr. főispán: Napirend előtti felszólalás sem vita, sem határozat tárgya nem tehető.

Fényes Jenő dr.: Ugyis önálló indítványt terjesztünk be ebben az ügyben.

A közegészségügy költségvetése

Ezután áttértek a költségvetés részletes tárgyalására és folytatására.

A közegészségügy fejezetnél **Mocsáry László** szólal fel, aki hangoztatja, hogy a költségvetésben a legfontosabb a közegészségügy és a közkórház ügye. Mint néptanító, aki a nép közt van, látja azt, hogy

a társadalom minden osztálya roska
kadozik a terhek alatt.

Ilyen körülmények között adót emelni, amire ez a költségvetés építve van, teljes lehetetlenség. (Helyeslés.) A személyi járadóságokhoz szólván kijelenté: távol áll tőle az, hogy a tisztviselők fizetését sokalja, kéri azonban, hogy

kötelezzék őket a kerületükben való lakásra.

Soha annyi vézna, csenevész gyermeket nem látott, mint most s ezek szegénységük miatt nem gyógykezelhetik magukat.

Szükséges volna, hogy a tisztviselők órákat tűznenek ki a szegény betegek kezelésére. (Helyeslés.) Fontos volna, hogy a kerületi szülésznők is a kerületekben lakjanak, még a tanyákon is. Hódmezővásárhelyen már megvannak a tanyai központok.

Vásáry István dr. polgármesterhelyettes: És megvan a 79% pótdadó is.

Mocsáry László elfogadja a tételt.

Hegymegi Kiss Pál: Közegészségügyi igazgatásunk elsorvadt, elcsenevészesedett. (Helyeslés.) A közelmultban nagy bajok voltak, különösen a vizellátás tekintetében. Kívánja, hogy

a dollárkölcsonból mennél többet vegyenek fel kutfurásra,

mert ez elsőrendűen szolgálja a közegészségügyet. Egy szülésznő fordult hozzám is, hogy nincs lakása.

Vásáry István dr. polgármesterhelyettes: De hozzám nem fordult.

Hársányi Imre: En utasítottam, hogy menjen a felettes hatóságához, az talán segíthet rajta.

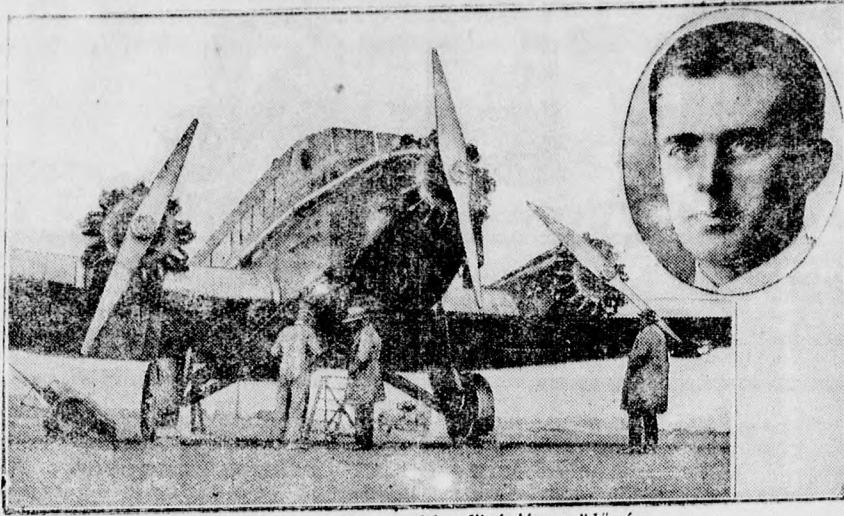
Becsapták a várost a kórház ügyében

Hegymegi Kiss Pál: Kívánja, hogy a tisztviselők a tanács minden egyes közegészségügyi vonatkozású ügyben hallgassa meg. Fontos, hogy a tisztviselők a kerületükben lakjanak s ha a tanácsnokoknak van tisztviselők, annál szomorubb, hogy a tisztviselők hivatalokban nincs hivatalozolga. A kórház ügyében nem elég a feliratkozás. Helyes, hogy a kormány szembent a legerélyesebben érvényesítsük jogainkat, de ezzel még nem róttá le a város a közegészségügy tekintetében a kötelezettségeit. A járványkórház ügyében is sürgős intézkedésre van szükség.

Lehet, hogy a várost becsapták, amikor az egyetemi klinikákat létesítették, de ez a becsapás még nem mentesít a kötelezettségek alól.

A kórház ügyében várom a sürgős intézkedést.

Sz. Kun Béla dr.: A külsőségi kutak ügyében szükségesnek tartja az intéz-

Porráégett a „Deutschland” óriásrepülőgép.

A hatalmas, három motorral ellátott 1200 lóerős gép, amely Páris és Berlin között végzett hónapok óta személyszállítás, tegnapelőtt motordefekt miatt kénytelen volt egy kis westfaliai község határában leszállni. A veszélyes leszállást Polte kapitány (arc képe a jobb felső sarokban) bravúrosan oldotta meg és ennek köszönhető, hogy a gép 8 utasa megmenekült. Amint az utolsó utas is elhagyta a kabint, az óriásrepülőgép lángborult és porráégett.

kedést. Kéri a tanácsot, hogy a dollárkölcsonból erre megszavazott általános felhatalmazás ügyében jöjjön sürgős előterjesztéssel. A közkórház ügyében a városnak bizonyos rezerváltásgot kell tanúsítania. Kéri azonban, hogy irjanak fel a népjóléti miniszterhez:

kötelezzék a munkásbiztosító pénztárt kórház felállítására a közkórház épületeinek átvételével. (Általános helyeslés.)

A pénztár erre joggal kötelezhető, mert súlyos összegeket szed be. (Ugy van!) Amennyiben nem volna lehetséges a kérdés ilyen megoldása, a tanács a legközelebbi időben tegegy számításokkal és a jogi helyzet megvilágosításával javaslatot a kórházügyben.

Hársányi Imre felvilágosításokat ad a szülésznő lakása ügyében, majd

Czimer Lajos helyesli, hogy a munkásbiztosító pénztár köteleztesse kórház felállítására. A pénztár súlyos összegeket szed be és ez nagy teher egy munkásokra, mint munkaadókra. Örül, hogy a kutak ügyét most már nemcsak az ellenzék sürgeti.

Balkányi Ede: A kórházügy valóban sürgős megoldásra szorúl. Rendkívül szerencsétlen helyzet áll elő abból, hogy

a szegény betegeket nem lehet kórházban elhelyezni,

hanem azok a vackukban sinylődnék. A tüdőbetegeket is el kell helyezni.

A járványkórház olyan állapotban van, hogy az Isten mentsen meg egy járványtól.

Kivihetetlen, hogy a külsőségi tisztviselők a kerületükben lakják, mert a tisztviselők között van községi orvos, hanem tisztviselő és rendőrorvos is.

Márk Endre: Hát a belsőségek?

Balkányi Ede dr. (Hangosabban, mint ahogy maga is akarta): Mi? (Óriási derűség az egész teremben.)

A FŐORVOS FELVILÁGOSÍTÁSOKAT AD.

Láng Sándor dr. tisztviselő: Minden tisztviselő tart rendelő órákat, azokon ingyen rendel minden igazolt szegény betegnek. Minden hónapban 3-4000 ilyen receptet írok alá. A szegények orvosi ellátása Debrecenben jól el van intézve, ugyszintén a szegény gyermekek orvosi kezelése is. A külsőségi orvosok kinnlakását lehetőleg keresztül kell vinni, persze csak úgy, ha a város épít lakásokat. A szülésznők lakásai ügyében a népjóléti miniszter eddig még nem nyilatkozott a város határozatára. A kórház ügye jó uton van.

Vásáry István dr. polgármesterhelyettes: A kórház ügyében a város által hozott súlyos áldozatok után

most már a munkásbiztosító pénztárt kell kötelezni a kórház felállítására,

mert szerintem a munkásbiztosító semmit sem tesz azokért a súlyos összegekért, amiket beszed. (Általános helyeslés.) A szervezeti szabályrendelet szerint a tisztviselők és szülésznők a szegény betegeket ingyen tartoznak kezelni.

Grósz Nagy Ferenc: Ugy van!

Vásáry István dr.: A kutakra vonatkozólag a beruházási programnál már határozotunk, a tisztviselők és a szülésznők lakására vonatkozólag pedig még májusban.

A közgyűlés a tételt egyhangúan elfogadta, dr. Sz. Kun Bélának a kórházra vonatkozó indítványával együtt.

A TÜDÖBETEG GONDOZÓ.

A tüdőbeteg gondozásánál **Zelinger Ede** azt kérdezi, hogy a tüdőbeteg gondozót miért vették ki a munkásbiztosító kezéből.

Csürös Ferenc dr. tanácsnok: Azért, mert a munkásbiztosító az általunk adott jelentős összeg ellenében a pénztári tagokon kívül csak 5-25 beteget kezel és látott el évenként.

Láng Sándor dr. tisztviselő: A városi tüdőbeteg gondozó megfelelő intézmény.

A tételt ezután elfogadták.

Rossz a városi fürdő, jobb község nem mehett bele

A városi fürdő és uszoda tételénél **Mocsáry László** hangsúlyozza, hogy a fürdő 10.000 pengő ráfizetést jelent. Debrecenben van több fürdő is, amelyek segyél nélkül is exisztálnak. Csodálkozom, hogy a városi fürdő miért dolgozik akkor deficittel. Ez nem jó üzlet. A tanács gondolkodjék azon, hogy

adják bérbé a fürdőt, a tisztviselő ellenőrzése mellett.

Sürgeti a mélyfürést.

Zelinger Ede: Azt hiszem, azért nem sikerül a fürés, mert nincs megfelelő garnitúra. De amig lesz,

addig sem lehet olyan elhanyagolt, rossz, ósdi a fürdő, hogy jó közönség már nem mehett be.

A kabinok olyanok, hogy egyikből a másikba át lehet hallani minden szót, sőt át is lehet menni. (Általános derűség.) El kellene egy alapos restaurálást rendelni.

Czimer Lajos: Az egész országban, ahol 20.000 lakos van egy városban, jobb a fürdő, mint itt a városi fürdő. Naggyá kell tenni ezt a fürdőt, kiépíteni.

Dr. Csürös Ferenc: A gőz- és kád- fürdő csakugyan rossz, nagyobb befektetést tenni itt nem érdemes. De a tanács ezt sem tekintí használható vállalkozásnak. Ez a kistisztviselők fürdője, a szegény embereké s éppen ezért nem lenne szabad bérbeadni. Ha a mélyfürés sikerülne, hatalmas fürdőállalat lehetne itt csinálni.

Zelinger Ede: Bécsben a szegények részére van egy fürdő, ahol 10 fillérért zuhanozhat. Ilyen berendezést kellene létesíteni.

A közgyűlés elfogadta az eredeti javaslatot.

TÖBB ISKOLA KELL.

A tanügy rovatnál **Mocsáry László** szólalt fel. Kifogásolja, hogy a közoktatásban nincs 10 év óta fejlődés. A telepken, így a Nyilas-telepen párhuzamos oktatás folyik, délelőtt, délután. Ezen segíteni kell, emelni kell a kisdidóvók számát is.

A Debreceni Független Ujságot példányonként vásárló

25 szelvény és 1 pengő

leltetése ellenében egy hónapig használhatjuk a Debreceni Független Ujság KOLCSÓN KÖNYVTÁRÁT.

Dr. Vásáry István: Már a miniszteriumban van jóváhagyás előtt a város határozata, hogy 5 új óvodát épít.

Mocsáry László: A tanyai oktatásban nem helyes az, hogy kettős tantermmel építünk iskolákat. Ez azt jelenti, hogy

az apró magyaroknak óriási utakat kell tenni telbe-fagyba.

Az iskolától távolabb kell megcsinálni az új tantermeket, vagyis új iskolát kell építeni, hogy a gyermekek utját meg rövidítsük.

Félegyházy János: Többe is kerülne nekünk.

Mocsáry: Tessék?

Félegyházy János: Nem oda szóltam.

Mocsáry László: A tanyai lakosságuk egyebet úgysem adunk,

adjunk nekik legalább iskolát.

A népoktatásért mindent meg kell tenni.

A telepekről a harmadosztályos gyerekeknek már 3-4 kilométeres utat kell megtenni a városi iskoláig.

Kérem a város vezetőségét, hogy ezeken a bajokon új iskolák építésével segítsen.

Czimer Lajos: A nyulasi barokk táján a rokkant-telep létesítése után már 400 gyerek van, jobbára analfabéták.

Dr. Csürös tanácsnok: Nincs sok analfabéta ott. Átmenetileg egy iskola dolgozik már ott, amíg felépül az új, három tantermes iskola, amelynek építése most van jóváhagyás alatt. Elvileg helyes az egytantermes iskola — mondja most a tanácsnok **Mocsáry László** felé —, de igen sok helyen kettős tantermi iskolák is kellenek.

A közgyűlés elfogadja a szakaszt.

A gazdasági népiskolák rovatánál ismét **Mocsáry László** szólal fel: Ezek az iskolák kitűnően működnek, de túlnépepek, kis tantermek. A harmadik iskolát a Csapókertnél kellene megnyitni.

Dr. Erdős József: A Kishegyesi uton fel kellene építtetni a helyes épített 2 tantermet az iskolához. Szükség lenne faiskolára is.

Czimer Lajos: Azt akarja, hogy a gazdasági népiskolát az új tantermekben kellene megnyitni, sőt gazdasági népiszkola helyett elemi iskolát kell létesíteni.

A közgyűlés az eredeti javaslatot fogadta el.

VITA AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA FELÁLLITÁSA KÖRÜL.

Mocsáry László azt panaszkolja, hogy az iparművészeti iskola hat szép terme 2 év óta üresen áll.

A kultuszkommission nagyon mostohán bánik Debrecennel s ha nincsen sok kilátás az állami támogatásra, nyissa meg az iskolát a város a maga erejéből.

Dr. Csürös Ferenc: Ismerteti a kultuszminiszter törekvését, hogy ő nevezze ki a tanerőket, amit a város nem engedhet. Ezen folyik a tárgyalás.

Dr. Hegymegi Kiss Pál: Debrecen óriási áldozatot hoz, a miniszter csak 10 ezer pengő ad s ennek ellenében azt követelné, hogy itt elhelyezhesse azokat a fővárosi tanerőket, akik ott kellenek.

A városnak ragaszkodnia kellene ahhoz, hogy ő nevezze ki a tanerőket, figyelembe véve a helyi viszonyokat. Azt ajánlom, hogy a hiábavaló tárgyalásokat ne folytassuk tovább. Az alacsonyabb fokozattól kezdve kell megkezdeni az iskola kiépítését s ha ki van építve, akkor kell kérni a hozzájárulást a kultuszminisztertől. Akkor aztán már egy jól működő, népes iskolától úgysem tagadhatja meg az államségélyt.

Dr. Vásáry István: A legnagyobb örömmel hallottam Hegymegi Kiss Pál bizottsági tag ur szavait s ajánlom, hogy az iparostanonciskolái még nem segélyes és felállítandó tanszékekhez adják meg a hozzájárulást. (Általános helyeslés.)

Zelinger Ede: Meg kellene tárgyalni, hogy melyik volna az a szak, amelyiknek megvalósítására legnagyobb szükség van az iparművészeti főiskolán.

Dr. Fejér Ferenc: Fel kellene aján-

Az asszony íjzített a villany

lani azt a kul Debrecen ajánl m lentkezőt s ezek k ki.

Bárdos Géza: nem levó iskolák lamségélyt, ha a csikarja ki magán meg az iskolát s h jó, akkor kérjünk van! Ugy van!

Dr. Csürös Ferenc: Kérni kell Kiss Pál in

Hegymegi Kiss Pál: Kérni kell Kiss Pál in szék, hogy mely s a debreceni ipar nek. Indítványozz kiküldését.

Az elnöklő főis meghozatala előtt gyalást s a közgyűtőül szerda délután

Hűvös, vált

A Meteorológiai ber 2-án déli 12 ó

A nyugati nagy a Balkánig terjesz felett önállóvá let ország tájékára e okoz. A fődepre szádba vonult.

Hazánkban, mikkorában z erős és hirtelen lehűlés lesz. Az éjjeli minimum leszállyak, egyes lajmenti fagy is k vill országos eső a Dunántulon nag gekkel, így Zalac kon 22. Keszthelyen Budapestén októ hőmérséklet 12 fo Jólát: Változó idő.

Vere a cigánym

A debreceni tábl gyalta **Pető Gyula** marjai legények b lyvos testisértéssel vádolták. Kismarjai egy házszentelésén Gyula, **Pető István** földművesek. A n tőék és **Frdős ösz** **Petőék** nem akart gálja a cigányvoka akarták huzatni. C házigazda elküldte

Erdős Mihály a sárta haza a mulla vettek őket **Petőék** lenvegették **Erdős** vele, amiért **Erdős** **Erdős** nem akart gémnyel és ezért b úvához és bezártá put. **Petőék** egy kaput, majd

bemászták a ker lakodás után ösz

A törvényszék **Pető Istvánt** pedig ra ítélte. Az ítélet jozva helyben hag

AKTUALIS KÉRDÉS.

Az asszony ijedten: Te, Aladár, kifizetted a villanyszámlát?

lani azt a kultuszminiszternek, hogy Debrecen ajánl minden állásra három jelentkezőt s ezek közül a miniszter nevez ki.

Bárdos Géza: A miniszter még meg nem levő iskoláknak csak akkor ad államsegélyt, ha a lehető legtöbb jogot csikarja ki magának. Előbb csináljuk meg az iskolát s ha tudjuk igazolni, hogy jó, akkor kérjük államsegélyt. (Ugy van! Ugy van!)

Dr. Csűrös Ferenc hozzájárul Hegy-
megi Kiss Pál indítványához.

Hegymegi Kiss Pál: Szakértők bírálják meg, hogy a szakok közül kiválasztás, hogy mely szakokra van szüksége a debreceni iparnak és kereskedelemnek. Indítványozom szakértő-bizottság kiküldetését.

Az elnöklő főispán még a határozat meghozatala előtt félbeszakította a tárgyalást s a közgyűlés folytatásának idejéül szerda délután 4 órát tűzte ki.

Hűvös, változékony idő

A Meteorológiai Intézet jelenti október 2-án déli 12 órakor,

A nyugati nagy légnymás egészen a Balkánig terjed, de a Dánia felett önállóvá lett depresszió Németország tájékára erős légköri zavarokat okoz. A fődepresszió Középoroszországba vonult.

Hazánkban, miként Európában általában a erős északnyugati szeleknek hirtelen lehülés lett a következménye. Az éjjeli minimumok két-három fokig is leszálltak, egyes helyeken dér és talajmenti fagy is keletkezett. Azonkívül országos eső is volt, különösen a Dunántulon nagyobb esőmennyiségekkel, így Zalaegerszegen 33, Siófokon 22, Keszthelyen 22 milliméter.

Budapestben október 2-ikán délben a hőmérséklet 12 fok Celsius.
Jóslat: Változékony, hűvös-jellegű idő.

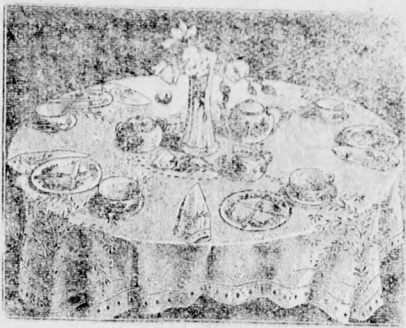
Verekedés a cigánymuzsika miatt

A debreceni tábla kedden délelőtt tárgyalta Pető Gyula és Pető István kismarjai legények bünyűjét, akiket súlyos testisértéssel és magánlakásértessel vádoltak. Kismarján 1926 október 30-án egy házszentelésen vettek részt. Pető Gyula, Pető István és Erdős Mihály földművesek. A mulatságon éjjel Petőék és Erdős összeveszték a cigányon. Petőék nem akarták, hogy Erdős irányítsa a cigányokat és a saját nőit akarták huzatni. Összeverekedtek és a házigazda elküldte őket.

Erdős Mihály a menyasszonyát kísérté haza a mulatságból. Nyomon követték őket Petőék, akik az egész uton fenyegették Erdöst, hogy leszámolnak vele, amiért elrontotta a mulatságukat. Erdős nem akart veszekedni a két legényvel és ezért bement a menyasszonyához és bezárták maguk után a kaput. Petőék egy darabig döngötték a kaput, majd

bemázták a kertészen és heves dulakodás után összeszurkálták Erdöst.

A törvényszék Pető Gyulát egy évi, Pető Istvánt pedig nyolc hónapi fogságra ítélte. Az ítéletet a tábla indokainál fogva helyben hagyta.

Egy pesti hölgy élefeléből.

Szeretetteljes pillantást vel nagy gonddal terít asztalára, amely már nem képez számára gondot, amióta úgy a ragyogó poharak és a porcellán, mint a vakító fehér abrosz minden használat után hófehér. Lux-habfürdő jótékony hatását élvezik. Ugy az illatos asztalnémi, mint a csillogó evő-készlet különös varázst gyakorolnak, valahányszor minden egyes Lux-mosás után mindig szebb fényben ragyognak.

(Vasárnap folytatjuk)

Ha Ön is többet akar tudni erről, írjon nekünk Levél és Társai k. t. IX., Ráday-utca 30.

Az öngyilkos Som Margit apja csak az ujságokból értesült, hogy leányát a vonat halálra gázolta

Megirtuk, hogy hétfőn este Som Margit 16 éves leány öngyilkossági szándékából a vonat elé vetette magát. A mozdony kerekei letépték karját, lábát. A fiatal leány súlyos sérüléseibe behalt az egyetemi klinikán, ahová a mentők szállították ki.

A rendőrség megindította az öngyilkosság ügyében a nyomozást, de még nem sikerült megállapítani, hogy a 16 éves Som Margit miért dobta el magát

tól az életet. Egyesek azt beszélnek, hogy a leány reménytelenül szerelmes volt és ezért lett öngyilkos.

A leány édesapja, egy nyugdíjas vasuti tisztviselő kedden reggel csak az ujságokból értesült leánya haláláról és azonnal felsietett a rendőrségre, ahol kihallgatták. Leánya halálának okáról nem tudott mondani semmit, a leány soha nem említette, hogy öngyilkosságára készült.

A harmadik sportankétn a vivó-, tornász- és futballsport kivánságai felől tájékozódott a kultuszminiszter

A harmadik sportankétn kedden délelőtt tartották meg a kultuszminiszteriumban az Országos Testnevelési Tanács ülésében Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter elnökelete alatt. A mai értekezleten résztvettek Karafiáth Jenő vezetésével az OTT elnöksége, valamint a vivó-, futball- és tornászszövetségek képviselőit.

Az értekezletet a kultuszminiszter nyitotta meg, üdvözölve a jelenlevőket, majd Rakovszky Iván a Vivószövetség nevében rámutatott arra, hogy Amszterdamban győztünk, de csak a kardban győztünk és ott is küzdelem árán. A közönség azt hiszi, hogy ha a magyar vivók megjelennek egy versenyen, már el is dönt az első kérdés. Meg kell jegyeznie mindenkinek, hogy Amszterdamban csak küzdelemmel tudunk az első helyre jutni és hogy a vivás nem csak kardvivásból áll, hanem tör- és épévivásból is. Az elbizakodás szonora következményekkel járhat. A vivás többi ágaira kiüföldről kellene hozni mestereket, mert a magyar mesterek par excellence kardvivók.

Lichteneckert András hangsúlyozta, hogy a speciális tréning mellett a törvívásban is megállniuk vivóink helyükét. Az amszterdami versenyen bebizonyosodott, hogy vivóink nem tudnak megfelelően küzdeni és kiüföldről sohasem tudják itthoni formájukat elérni.

A karsapatversenyben itthoni formáját egyedül Peschauer érte el, aki mind a husz mérkőzését megnyerte. Felhívja a figyelmet arra, hogy májusban Budapesten kell megrendezni a katonai vivóvilágbajnokságot és nagyon nehéz helyzetben vannak, mert nincs megfelelő he-

lyük a versenyre. Ezért is kéri a téli sportpalota problémájának sürgős megoldását.

Kerencsey Géza kéri, hogy már a középiskolákban tanítsák a vivást rendszeresen és minél intenzívebben fejlesszék a vidéki vivósportot.

A Vivó-Szövetségnek kiutalt szubvenciók felemelését kéri, azonkívül anyagi támogatást, hogy vivóink a külföldi nagyobb versenyeken résztvehessenek és főként a külföldi vivókongresszusokon képviselthezzék magukat. — Fontosnak tartja, hogy az épévivás megfelelő kifejlesztése érdekében megfelelő oktatókat szerződtessenek négyöt éven át. Évi 20.500 pengő volna az az összeg, amelyre a Vivó-Szövetségnek szüksége lenne.

Palotai Kovács Károly fontosnak tartja, hogy csak olyan testnevelési tanárok taníthassanak vivást a középiskolákban, akik erre a vivómesteri vizsgalóbizottságtól engedélyt kapnak.

Demény Károly nyugalmazott államtitkár a magyar tornászsport helyzetét ismertette, azt fejtegeti, hogy Amszterdamban a legnagyobb rosszindulattal nyomták el tornászainkat, különösen női csapatunkat.

Kmettykó János a torna intenzívebb kifejlesztését, torna- és játszóterek létesítését kéri.

Mamusich Mihály dr. a Labdarugó Szövetség nevében szólal fel és azt indokolja, hogy miért nem vett részt a magyar futballsport az amszterdami

olimpiáson. Hivatkozik arra, hogy a nemzetközi kongresszuson Magyarország mindig mint nagyhatalom jelenik meg, akinek szavára az egész világ spottársadalma felfigyel. Ez pedig propaganda szempontból is nagy jelentőségű. A jövő évben Madridban lesz nemzetközi kongresszus, ahol a világbajnokságokról döntenek. Magyarországnak elsőszéki joga van a futball világbajnokságok megrendezésére, de addig nem szólhatunk, amíg Budapesten nincs két megfelelő befogadóképességű pálya.

Ezért kéri a minisztert, támogassa a futballsövetséget, hogy e két pályát megteremthessék.

Zsarnóczay János a futball nagy propagatív erejétől szól és azt panaszkolja, hogy túlságosan sok közterhet rónak nálunk a futballra. Sürgősen az amatorkérdés végleges rendezését a sport minden ágában. Az amatőr-labdarugás a legsiralmasabb helyzetben van.

A szövetség azt kéri a minisztertől, állapítsa meg, hogy

a labdarugás nem vigalom, tehát töröljék a vigalmi- és forgalmiadót és a testnevelési adóból az eddigi 25 százalék helyett 50 százalékos visszatérítést, valamint az amatőr-alszövetség hatályosabb támogatását kéri. Végül arról szolt, hogy

az iskolák sok helyen mereven elzárkóznak az iskolák sportolásával szemben.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter azonnal válaszolt erre a megállapításra és hangsúlyozza, hogy érezhető ez a konzervatívizmus a középiskolákban és ezzel neki az egész vonalon erős küzdelmet kell folytatnia. Reméli, hogy a legrövidebb időn belül

az iskolák felfogása is megváltozik ezekben a kérdésekben.

Kiss Tivadar egymillió pengő kamatmentes kölcsönt kér a két nagy pálya kiépítésére.

Karafiáth Jenő több felvilágosítást kér Kiss Tivadartól, az adóterhek nagyságáról.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a legnagyobb hála hangján emlékezik meg a napilapokról, amelyek a legnagyobb szimpátiát keltették a sport iránt az nagyközönségben.

Fontos kérdés a társadalmi sportok érdekében a téli sportpalota felépítése. Itt meg lehetne oldani a kérdést, hogy a vivás, boxolás és birkózás részére egy nagy három-négyezer ember befogadó nagytermet építenének fel, azonkívül klubhelyiségek elhelyezésével. Ezzel a kérdésnél azonban számít a sajtó támogatására.

A Stadion kérdésében az érdekelt tényezőket kell egy nevezőre hozni, aminek elérésére mindent el fog követni, mert semmi reményünk nem lehet arra, hogy olimpiázt rendezzünk stadion nélkül. Említette a miniszter, hogy tehermentesíteni kell a testnevelési alapot és a kultuszterének vállalnia kell az iskolai sportot.

Végül megnyugtatta Klebelsberg gróf a jelenlevőket, hogy a sport támogatása érdekében minden tőle telhetőt el fog követni.

CAPABLANCA LETT AZ ELSŐ A BUDAPESTI SAKKVERSENYEN

Budapest, október 2.

Miután a Steiner és Knoch partik győzelemmel végződtek, a sakkturna utolsó ófordulója is befejeződött. Steiner legyőzte Knoch 55 lépésben, remis lett a Capablanca—Vajda, Steiner—Havasi, Spielmann—Marschal. Végeredményben első Capablanca, 2. Marschal, 3. és 4. Knoch—Spielmann, 5. 6. Steiner, Vajda, ezeket követi Stohner, Balla, Merényi.

Helyettesítési kirendelés. Dr. Répássy József rendőrfogalmazót a debreceni idegen ellenőrző ügyosztálytól négy hétre helyettesítésre rendelték ki a kisújszállási rendőrségre. Négy hét múlva visszatér Debrecenbe, régi hivatalába.

Bethlen miniszterelnök nem tűri, hogy a pártja kormányzati kérdésekben befolyásolja

A népjóléti minisztérium erős tempóban dolgozik a munkanélküliség esetére szóló kötelező biztosításra vonatkozó törvényjavaslat előkészítésén

Budapest, október 2. Bethlen gróf miniszterelnök Budapestre érkezésével élénk politikai élet indult meg a fővárosban. Vass miniszterelnökhelyettes ma délután felkereste Bethlen grófot, akivel rendkívül hosszú ideig tárgyalta, majd átadta a miniszterelnöki hivatal vezetését. Ezután Almássy László, az egységes párt elnöke kereste fel a miniszterelnököt és a miniszterelnök rendkívül hosszucsúszmányos folytatott a párt elnökével. A beszélgetés folyamán, értesülésünk szerint, a házszabályrevízióról és a parlamenti válságról esett szó. Bethlen gróf állítólag kijelentette, hogy a házszabályrevízió kérdésében nem fogadja el Almássy előterjesztését egy pártközi konferencia összehívására vonatkozóan, mert annak semmi szükségét nem látja. — A házszabályrevízió ügyét legfeljebb a pártjával hajlandó megtárgyalni. De visszautasítja azt a gondolatot, hogy a problémát a parlamenti tárgyalás előtt az ellenzékkel is ismertesse.

Politikai körök szerint a miniszterelnök azért vetette el olyan ridegen Almássyknak a javaslatát, mert értesült arról, hogy az ellenzék vezetői hetek óta hangsúlyozzák, hogy még tárgyalni sem hajlandók a kormányzárral egy újabb házszabályrevízióról, tehát Bethlen el akarta kerülni azt az eshetőséget, hogy az ellenzék a pártközi konferenciára a meghívást visszautasíthassa.

Bethlen gróf és Almássy László mai

beszélgetésének másik tárgya a parlamenti válság kérdése volt. A beszélgetés során Bethlen állítólag kijelentette, hogy semmiféle belső pártválságot nem ismer el, ugyanis az az álláspontja, hogy kormányzati kérdésekben teljesen szabad kezet biztosít magának, már pedig úgy a gazdasági minisztérium felállítására, mint Gömbös Gyula államtitkári kinevezésére annyira tipikusan kormányzati kérdések, hogy még a saját pártja részéről sem befolyásoltatja magát ebben. Ezért nem látja szükségét annak, hogy ezeket a problémákat a párt tagjaival megbeszélje és nyomatékosan figyelemztette arra Almássy pártelnököt, hogy az egységes párt október 15-i értekezletén csak az őszi parlamenti kampányt ismereti az egységes párttal, míg más kérdésekben még felvilágosításokat adni sem hajlandó.

Értesülésünk szerint Vass miniszter, miután felszabadult a miniszterelnökhelyettesi teendőktől, most már teljes erővel fekszik neki a munkanélküliség esetére szóló kötelező biztosításra vonatkozó törvényjavaslat előkészítésének. A statisztikai adatok már beérkeztek a népjóléti minisztériumba és ezeknek alapján a kodifikáló osztály már megkezdte a törvényjavaslat szövegezését. Vass miniszter ezt a nagyjelentőségű törvényjavaslatot még a jövő év első napjaiban a parlament elé akarja vinni és legkésőbb a tavaszi ülészakrara le is akarja tárgyaltatni.

Az október 7-re tervezett véres bécsujhelyi zavargások ügyében nem enyhült a helyzet

Bécs, október 2. Az alsóausztriai tartományi kormány a szociáldemokrata pártvezetőség tagjai között ma délelőtt újabb tárgyalások voltak a bécsujhelyi tüntetőgyűlés betiltása miatt, minthogy végső íronk atartományi főnök dönt. Mára várják Buresch tartományi főnök határozatát, amelyről biztosan tudják a szociálisták, hogy

elutasító lesz.

Éppen ezért igen nagy az izgalom s erre való tekintettel a tartományi kormány tagjai a keresztényszocialista pártvezetőséggel is tárgyalnak, hogy az október 7-iki felvonulások idején a város nyugalmát biztosítsák.

Arra nem mutat hajlandóságot a tartományi főnök, hogy a keresztényszocialista Heimwehr propaganda gyűlését és körmenetét szintén betiltsa,

ami egyedül garanciája volna a nyugalomnak, de Buresch tartományi főnök arra az álláspontra helyezkedik, hogy a keresztényszocialisták a törvény rendelkezéseinek értelmében és szabályszerűen jelentették be bécsujhelyi gyűléseiket, tehát nincs törvényes ok annak betiltására.

Időközben pedig

a legriasztóbb hírek keringenek a két ellenséges tábor különítményeinek fegyverkezéséről.

Ma névtelen feljelentés érkezett a rendőrségre és ennek alapján letartóztattak egy Musil nevű embert, akiről behízonosodott, hogy

titokban 200 Steyr-pisztolyt szállított Bécsujhelyre és ott eladogatta a fegyvereket.

Ma elkobozták a kommunista Rote Fahne-t, mert amellet izgatott, hogy a kommunista szervezetben levő munkások fegyveresen vonuljanak fel Bécsujhelyen.

Érdekes, hogy a jövő szombatra igen sok külföldi hírlapíró jelentette be érkezését Bécsujhelyre s valamennyi szálloda minden szobája el van foglalva.

Bécs, október 2.

Hír szerint a szociáldemokraták bécsujhelyi felvonulását eltöltő végzést visszavonták. A tárgyalások azonban még tovább folynak abban a tekintetben, hogy az így felvonuló tömegeket egymástól elkülönítsék. Politikai körökben remélik, hogy a tüntetések incidens nélkül zajlanak le.

Főhercegből ajtonálló.

Leopold Wölfling jelenleg egyszerű bécsi polgár, az összeomlás előtt Leopold főherceg volt s magasrangú katonatiszt. Az exfőherceg elvesztette vagyonát és ahelyett, hogy családjának vagyonszámba tartólag könyöradományokat várt volna, igyekezett szerény polgári egzisztenciát teremteni magának. Ez most sikerült, amennyiben a köztársaság tulajdonát képező Burgban ajtonálló lett és az érdeklődő idegeneket kisebb-nagyobb borralalóért elkulauzolja a császári éra hajdani fényes tanyáján, ahol ő valamikor parancsoló ur volt s nem borralalókból élő ajtonálló.

A kultuszminiszter a vidékkel ijesztgeti a fővárost az új egyetemi kutató intézetek felépítése kérdésében

Milyen feltételek mellett juthat Debrecen a felépítendő természettudományi és kutató intézetekhez

Budapest, október 2. Ismeretes, hogy annak idején Klebelsberg kultuszminiszter az egyetemi természettudományi és kutató intézetek felépítésének céljaira nemcsak felkért a fővárostól, hanem egyszersmind tíz éven keresztül évi 800.000 pengő hozzájárulást is. A tárgyalások folyamán úgy alakult a helyzet, hogy a főváros már ez idei költségvetésébe beállítja az első 800.000 pengős hozzájárulást, később azonban a főváros tanácsában és pénzügyi bizottságában az a nézet alakult ki, hogy az 1928-1929. évi költségvetésből kihagyják ezt a horribilis tételt. Amikor a költségvetés nyilvánosságra került, olyan hírek terjedtek el, hogy a kultuszminiszter, amiért a főváros a kérést nem teljesítette, sőt még az építkezések helyének kijelölése körül is nehézségek merültek fel, elhatározta, amennyiben a kismélt helyet nem kapja meg építkezések céljára és a 800.000 pengőt nem állítják be pótlólag a költségvetésbe, úgy a tudományos intézeteket vidéki egyetemi városokban fogja felépíteni.

Munkatársunk ma beszélgetést folytatott a kultuszminiszterrel, aki a Debreceni Független Újság számára a következő nyilatkozatot tette:

— Tény az, hogy már évekkal ezelőtt betárgyaltam, hogy a különböző egyetemi intézetek céljaira telket és nagyobb összegű pénzből hozzájárulást bocsátanak a kultusztarca rendelkezésére. Ezek a tárgyalások részéről véglegesen befejeződtek, úgy, hogy

most már csak a főváros mult, hogy kötelezettségének eleget tegyen. Megdöbbenéssel tapasztalom, hogy a főváros a jövő évi költségvetésbe az egyetemi építkezések céljaira egyetlen fillért sem vett fel. Ezzel természetesen én is felszabadultam az obligó alól és mint már előbb is jeleztem a főváros vezető köreinek, kénytelen leszek a tervezett egyetemi intézeteket a vidéki egyetemi városokban felállítani, ahol nagyobb megértést találok. Ebből a szempontból természetesen Debrecen, Szeged és Pécs kerülnek szóba. Olvastam azt a hírt, amely már tényként szegezi le, hogy a felépíteni tervezett természettudományi és kutató intézetek tényleg a vidéki városokban helyeztetnek el. Ez a hír ebben a formában még nem fedi a valóságot. A fővárossal a tárgyalások még nem szüntek meg és reményem van arra, hogy már az idei költségvetésbe is felvehetjük utólag az egyetemi építkezésre szánt költségeket. Ha ez nem történik meg és ha azt kellene látnom, hogy a főváros a megállapodásunk ellenére nem karolja fel olyan mértékben az egyetemi építkezések ügyét, mint azt Budapesttől joggal elvárhatom, akkor természetesen megvalósítom azt a tervemet, hogy a nagyszabású intézeteket a vidéki egyetemek körzetébe állítatom fel. Még egyszer hangsúlyoznom kell, hogy bár könnyen sor kerülhet erre, de egyelőre még nem aktuális az egyetemi tudományos intézetek vidéken való felépítése.

RADIO

Szerda, október 3.

Budapest 557.5 (3), (20): 9.30: Hírek, közgazdaság. 11.45: Hírek, közgazdaság. Közben 12 órakor déli harangszó az Egyetem téri templomból. Utána: Cigányzene, 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vállásjelentés. 3: Közgazdaság, hírek, élelmiszerárak. 3.30: A Magyar Rádió Újság „Morse”-tanfolyama. 4: Arányi Mária előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vállásjelentés. 5: G. Miklóssy Ilona novellái. 1: „A gyant”. 2: „Egy béli éjszaka”. Felolvassa a szerző. 5.45: Szórakoztató zene (Zenekari hangverseny.) 7: Gyorsirás tanfolyam. (Szlabey Géza tanár.) 7.40: Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura.) 8.20: Francia egyfelvonásosok. 1. „Gringoire” Vigjáték egy felvonásban. Irtá: Banville Tódor. Fordította: E. D. Rendezi: Hegedűs Tibor, a Vigzínház rendezője. 2. „Patielin mester”. Szerzője ismeretlen. Fordította és színpadraátldozta: Hevesi Sándor. Bohózat egy felvonásban, a XV. századból. 9.15: Pontos időjelzés, hírek, löversenyeredmények. Utána: Cigányzene. 10.20: Időjárásjelentés.

Külöld. 11.00: Bécs: Zene. 3.00: Zürich: Gramofonzene. 4.30: Breslau: Lehár. Fall-hangverseny. 5.00: Nápoly: G. Garsia hangversenye. 5.30: Róma: Délutáni hangverseny. 6.30: Breslau: Francia lecke. 6.45: Bécs: Eszperanto toborzó. 7.15: Stuttgart: Angol lecke. 7.30: Bécs: Olasz nyelvlecke. München: Leo Ascher. Hoheit tanzt Walzer (operett). 8.00: Berlin: Dancourl Die Pilger von Melka (opera). Bern: Souppé: Szép Galathea (operett). 8.10: Bécs: Jazz-bond. 8.15: Frankfurt: Leon Jessel: Schwarzwaldmaedel (operett). 8.30: Páris (Eiffel) Schumann-est. 8.50 Toulouse Táncezene 8.51: Lausanne Szimfonikus zenekar. 9.15: Breslau: Kamarazene. Zürich: Albert Küllle dalestie. 10.15: 15: Leipzig: Éjjeli hangverseny. 10.35: Milánó: Táncezene.

— Az aradi vértanúk emlékére kegyeletes ünnepélyt rendez október 6-án este 8 órakor a Kossuth Dalkör. Az ünnepélyes aktus a himnusszal kezdődik. Sipos Imre ref. lelkész méltatja a nap jelentőségét, majd az aradi gyásznapokra emlékeztető költemény elszavalása után a dalkör énekszáma zárja be a kegyeletes ünnepélyt.

Családi öröm a berlini állatkertben

Tolvaj cseléde lovait és

Nagy István B... gazdálkodónak a csatott cseléde és kérésővi vadász... Az egyik ló n... bilyoggal, kis esik... kanca M. J. bilyo... totta a nyomozás... A nyomozásba b... őrség is, mivel az... városban bujtak...

Schul Deb

A Zenekedvelők

Az országos S... fővárosi műsorral... büszkeségeivel okt... a Zenekedvelők K... nyét. Az eddig je... haladja a felzet... lom a bérleti ha... közéletünk minden... művészeti vilá... versenyek bérleti... ban s amellet csu... rikai világvárosok... szeptet Er... Ernő, Basildes M... nősnyegyes gyönyö... október 7-én este...

A dunáninn... mesterei del...

Mint megtírtuk... jelentő egú kultura... lesz Debrecen, aho... rosok polgármest... letre — Debrecen... a célból, hogy m... magyar városok... Az értekezletre... István polgármest... és egyben közölte... mot is. A program... Erkezés Debrec... reggel. Dél előtt i... zeni előadás az... Este 8 órakor az... debreceni zenéim... szenszky Sándor... nányi Ernő, Bas... rémi vonósoké... A hangverseny... kedés az Arany... Október 8-án, h... kezdik az érdemle... háza nagyermebe... zatát az elnökség... meg: 1. A megle... lése. 2. Kulturhá... és zenetanítási k... szeti kiállítások... temények. 6. Köz... 7. Tudományos e... Az értekezlet... mekítünk a D... könyvtárt és a v... A nagyszabású... városok polgárm... érkeztüket. Ked... niszteri tanácsos... lője és dr. Tóth... gármestere tuda... sel, hogy a kong...

MEGHÍVÓ.

Magán- vagy alkalmával BUDAP... a legkell... legelőnyös... pályaudvar... GRAND H... P A... NAGYSZÁ... Budapest, ... 20% en... mint ezen... árainkból, ... 10% en... olcsó étter... konyha.) ... 5 pengő... autótaxi k... egy perc... otthon érz... szigoruan c... előnyök fo... lunk szállj... rendelés aj...

Tolvaj cselédek ellopták a gazda lovait és vadásziégyszerét

Nagy István Bellelegő 429. szám alatt lakó gazdálkodónak a tanyájába behatolt két elbocsátott cseléde és elloptak két lovat és egy kétsővű vadásziégységet.

Az egyik ló nyolc éves pej kanca S. Z. bilyoggal, kis esikőjával, a másik ló 3 éves pej kanca M. J. bilyoggal. A csendőrség megindította a nyomozást a tolvajok kézre kerítésére. A nyomozásba bekapcsolódott a debreceni rendőrség is, mivel az a gyanú, hogy a tolvajok a városban bujtak meg a lopás után.

Schubert ünnep Debrecenben

A Zenekedvelők Köre első bérleti hangversenye.

Az országos Schubert ünnep nyitányaként fővárosi műsorral és a magyar zene legnagyobb hírszékével október 7-én este 8 órakor adja a Zenekedvelők Köre első bérleti hangversenyt. Az eddig jelentkezett tagok száma meghaladja a félezeret. Az egész debreceni társadalom a bérleti hangversenyeken ad találgató közéletünk minden kiválósága, a tudományos és művészeti világa, mert a zeneköri bérleti hangversenyek bérleti árai legelőbbiek az országban s emellett csupa világhírű, európai és amerikai világvárosok által fémjelzett nagy művészek szerepeltet hangversenyünk. Dohnányi Ernő, Basildesz Mária, az első magyar női vonósvezető gyönyörködtek majd a közönséget október 7-én este az Arany Bikában.

A dunáninneni városok polgármesterei debreceni értekezletének programja

Mint megtudtuk, október 7-én és 8-án nagyjelentőségű kulturális megmozdulás színhelye lesz Debrecen, ahol a dunáninneni magyar városok polgármesterei gyűlnek össze értekezletre — Debrecen meghívása folytán — abból a célból, hogy megteremtsek a *dunáninneni magyar városok kulturális egységét.*

Az értekezletre a meghívókat dr. Vádray István polgármesterhelyettes már kibocsátotta és egyben közölte a meghívottakkal a programot is. A program a következő:

Erkezős Debrecenbe október 7-én, vasárnap reggel. Délután 11 óra 20 perccor népszerű zenei előadás az Arany Bika dísztermében. Este 8 órakor az országos Schubert-bizottság debreceni zenei ünnepélye. (Szereplők: Dr. Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos, dr. Dohnányi Ernő, Basildesz Mária, Bartók-Szeremi vonósvezetők.)

A hangverseny után társasvacsora és ismerkedés az Arany Bika éttermében.

Október 8-án, hétfőn délelőtt 9 órakor megkezdik az érdelemes tanácskozásokat a városháza nagytermében. A kongresszus tárgysorozata az elnökség a következőképpen állapította meg: 1. A meglévő kulturális értékek kicserélése. 2. Kulturális intézmények. 3. Zeneiskolák és zenetanítási kirendeltségek. 4. Képzőművészeti kiállítások. 5. Muzéumi és néprajzi gyűjtemények. 6. Közös hangversenyek rendezése. 7. Tudományos és irodalmi előadások.

Az értekezlet után és délután a vendégek megtekintik a Déri múzeumot, a kollégiumi könyvtárt és a városi zeneiskolát.

A nagyszabású értekezletre a dunáninneni városok polgármesterei egymásután jelentik be érkezésüket. Kedden dr. Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos, a kultuszminiszter képviselője és dr. Tóth Tamás, Szekesváros polgármestere tudatták a polgármesterhelyettesekkel, hogy a kongresszuson résztvesznek.

Beláthatatlan tömeg figyelmező izgalommal a romok alá temetett áldozatok mentési munkálatait.

Harminc sebet állapított meg a boncolás a zsákai halálos legényháború áldozatán

Berettyóújfalui értesülés alapján már hírt adtunk arról a halálos kimenetelű verekedésről, melynek áldozata lett vasárnap délután Szörnyű Balázs zsákai legény. A csendőrök befejezték a véres verekedés ügyében a nyomozást, megállapították, hogy a véres verekedés előzményei szombaton játszódtak le a Dörgölő nevű kocsmaiban. A legények két táborra szakadtak, az egyik tábor vezére volt Szörnyű Balázs, a másik táboré pedig Cs. Duró Imre. Szombaton volt az első nagy verekedés a két tábor közt, amely Szörnyű hűveinek győzelmével végződött. Cs. Duró Imre és társai

kiseb sérüléseket szenvedve elmenekültek. Vasárnap aztán bosszút álltak és botokkal, fokosokkal feltámadták Szörnyűt és hűveit. A legényháborúnak tíznél több sebesültje van és egy halottja. Szörnyű Balázs szenvedte a halálos sebet.

A boncolás során 30-nál több ütést számláltak meg rajta, szúrás és zúzódás borította az egész testét.

A vizsgálat szerint a halálos ütést, amely bezúzta a koponyát Cs. Duró Imre adta. A csendőrök hat legényt vettek őrizetbe, akikről kiderült, hogy részt vettek Szörnyű ütlegetésében.

Hajduszoboszló r. t. város polgármesterének az OFB 50 holdnyi területet juttatott mintagazdaság céljára

Két-háromezernyi igényjogosult közül nem akadt jelentkező, aki igényt tartott volna a mintagazdaságra

Tegnapelőtt jelent meg Hajduszoboszló város hirdetőtábláján az Országos Földbirtokrendező Bizottság ítélete, mely a Kovács Gyula alispán birtokából az örökösök által eladott s a közelmúltban Angyal Andor és társa birtokában levő és az OFB által megváltott „mintegy 50 kat. holdnyi ingatlan, a rajta levő tanyával együtt, mintagazdaság céljára dr. Erdős Kálmán polgármester hajduszoboszlói lakosnak juttatta azzal, hogy ezt a mintagazdaságot a most juttatottnak a folyó gazdasági évi termékek betakarítása után nyomban, legkésőbb október 15-ig birtokába kell adni”. Ezt mondja többek között az ítélet. Bár távol áll tőlünk, hogy az oly súlyos feladatot teljesítő független és pártatlan

magyar bíróságot molesztáljuk, még sem térhetünk napirendre ez érdekes ítélet fölött.

Dr. Erdős polgármester a vonatkozó törvény 2. §-ában felsorolt jogcímek közül a 4. pont alapján jogosult az igénylésre, holott az 1., és 2. és 3. pontok alapján jogosult

hadiorokantak, hadiövezetek, hadiárva, földnélküli mezőgazdasági munkások, törpebirtokosok stb. száma a 2-3 ezret is meghaladja s akik közül nem egy került volna, aki a mintagazdaságot kellő szak tudással tudná vezetni.

Epen ezért minden figyelmet megérdemelt nevezett ítélet indokolása: „... az

Angyal Andor és társától megváltott mintegy 50 kat. hold területből a rajta levő épületekkel együtt alakított mintagazdaságra csupán dr. Erdős Kálmán hajduszoboszlói polgármester jelentkezett, aki megfelelő vagyoni erővel rendelkezik s kitől elvárható, hogy ezt az ingatlant mintagazdaságként fogja művelni... stb.”; a tárgyalás vezetésére kiküldött bíró javasolta, hogy a mintagazdaság nevezett részére juttatassék.

„Mint hogy a betérjlesztett hatósági bizonyítvány szerint — mondja tovább az indoklás — a jelentkezésre való felhívás közhírré tétetett és más, a kérelmezőket törvényes sorrend szerint esetleg előző jelentkező nem akadt: az Országos Földbirtokrendező Bizottság a tárgyalás vezetésére kiküldött bíró javaslatát elfogadta s a mintagazdaságot kérvényezőnek juttatta, mert úgy találta, hogy a juttatásra érdemes s tőle a juttatott területnek mintagazdaságkénti megművelése alaposan elvárható.”

Az indoklás alapja, amint látszik, hogy a polgármester által is aláírt hatósági bizonyítvány van betérjlesztve, miszerint a jelentkezésre való felhívás a tárgyalás előtt szabályszerűen meghirdetett. A bíróság tehát természetesen, mivel más jelentkező nem akadt, az 50 kat. holdnyi területet dr. Erdős Kálmánnak ítélte oda, vagyis helyesen járt el. A hiba azonban ott van, hogy

arról a szabályszerű meghirdetésről, amit a dr. Erdős Kálmán polgármester által is aláírt hatósági bizonyítvány tanúsít, Szoboszlón kevesen tudnak ma is, de még kevesebben tudtak annak idején.

Bordin Imre kiszagda is — aki az említett ítélet alapján csak 23 kat. hold 800 négyszögöl ingatlant kapott mintagazdaság céljára —, csak véletlenül értesült bizonyára a jelentkezésre való felhívásról.

Mi az említett hatósági bizonyítvány hitelességét és állításainak valódiságát nem vonjuk ugyan kétségbe, de az alábbi hiteles adatokat mégis jónak látjuk közölni.

HOGYAN TÖRTÉNT A SZABÁLYSZERŰ MEGHIRDETÉSE A JELENTKEZÉSRE VALÓ FELHÍVÁSNAK?

Ez évi április 5-i keltezéssel érkezett meg Szolnokról a városhoz a földbirtokrendező bíró ad 152/1928. O. F. B. számú végzése, mely felhívja mindazokat, akik a két mintagazdaságra szánt birtokot elnyerni óhajtják, hogy 1928 április hó 20. napján délelőtt 9 órakor Hajduszoboszló városháza tanácstermében jelenjenek meg. „Ezen végzés a városban a szokott módon közhírré teendő” — mondja a végzés. Ez a végzés — hogy hogyan, hogyan nem — csak április hó 17-én lett íktatva. Másnap már, vagyis április 18-án — szokatlanul gyorsan — kiadott referálás végett az illetékes tanácsnoknak. A meghirdetettéről viszont a referens-tanácsnoknak kellett intézkedni. Intézkedett is nyomban, de

a meghirdetésre már csak egy nap maradt, április 19-e, csütörtök, amely piaci nap nem lévén, így legfeljebb 10-12 ember tartózkodott a piacon, ahol a jelentkezésre való felhívást kibömbálták. S a helyi hetilapban sem volt idő közölni.

Hogy a másik mintagazdaságra szánt birtokra akadt jelentkező, az is könnyen megérthető, ha tudjuk, hogy Bordán Imre a földigénylők megbizottja lévén, szükségképpen — ha az utolsó pillanatban is — értesült a felhívásról.

Ezek szerint megérthető tehát, hogy a 2-3 ezer földigénylő közül miért nem akadt olyan, aki igényelt volna a mintagazdaságnak szánt birtokot.

Igy maradt föld nélkül pár ezer igényjogosult Hajduszoboszlón, akik várhatnak most már egy másik földbirtokrendezésig, ha ugyan az O. F. B. elnöki tanácsa, ahová felebbezést nyújtottak be, meg nem változtatja az ítéletet.

Irodahelyiségnek
alkalmas 3 szobás lakás a Ferenc József ut 34. szám első emeletén
kladó.
Értekezhetni Hegedűs és Sándor R-T. könyvkereskedésében.

Több napon át így folyt a madridi színházéés áldozatainak temetése.

MEGHÍVÓ.
Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával
BUDAPESTEN
a legkellémesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érközési oldalával szemben levő
GRAND HOTEL P A R K NAGYSZÁLLODA
Budapest, VIII., Baross tér 10. sz., mert
20% engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olesó szobárainkból,
10% engedményt kap olesó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha.)
5 pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog ájűzhet egy perc alatt a pályaudvarról. Nálunk otthon éri magát! Elsőrendű kiszolgálás szigoruan családi jelleg. Saját árdoke ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos. Új telefonos szobák.

Munkában a tüzoltók a borzalmas madridi színházégnél.

A kereskedelmi és iparkamara a helyi érdekképviseletekkel együtt a kereskedelmi és iparkamaránál szerdán délután 6 órakor értekezletet tart a „Magyar Hét” ügyében

Ismertetes már az a mozgalom, amelyet a kereskedelmi és iparkamarák országsszerte indítottak a „Magyar Hét” minél nagyobb sikere érdekében. Több ízben ismertettük már azt, hogy mi tulajdonképpen a „Magyar Hét” célja s nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy milyen nagy fontossága van annak, úgy országos szempontból, mint a kereskedelem szempontjából, hogy

a „Magyar Hét” akciójában a magyar kereskedelem mentől nagyobb számban vegyen részt.

Sokan hangoztatják azt, hogy a magyar gyáripar több kérdésben a magyar kereskedelemmel szemben nem viselkedett olyan loyálisan, hogy megérdemelné a kereskedelemnek azt a nagyértékű támogatását, amelyet a „Magyar Hét” propaganda munkájára jelent.

Ez a felfogás téves, mert a „Magyar Hét”, országos célokat tart szem előtt, — a külkereskedelmi mérleg passzivitásának csökkentésére,

a belső termelés erősítése nemcsak gyáripari, hanem elsősorban országos érdek.

De még ha ugyis volna, hogy a gyáripar ügyéről volna szó, még abban is esetben is a kereskedelem felbecsülhetetlen társadalmi és érdekképviseleti előnyökhöz jut, hogyha a „Magyar Hét” akcióját támogatja.

Azoknak a céloknak az elérésére, melyre a „Magyar Hét” rendezésével megbízott gyáripari és kézművesipari és kereskedelmi érdekképviseletek törekednek,

országos érdek, de érdeke minden egyes magyar embernek is, mert a külföldi készárúk egyre fokozódó, túlzott behozatala kikerülhetetlen módon az ország általános és egyéneknélküli elcségyenítéséhez vezet.

Indokolt ezért, ha a rendezőség a „Magyar Hét” szervező munkájához az egész magyar társadalom erkölcsi és tettekben is kifejezésre jutó segítségét kéri. Az általános és országos jellegű propaganda mellett a mozgalom legfőbb támassza mégis a hazafias magyar kereskedelem és kézművesiparosság, amelynek kirakatain, üzlethelyiségein és műhelyein keresztül kiemelt lehetősége az ország minden egyes városaiban bemutatni: mit termel a magyar gyár és kézművesipar, nemkülönben a magyar mezőgazdaság.

A „Magyar Hét” ügyében a propaganda országsszerte folyik, a debreceni

kereskedelmi és iparkamara kerületében is megindult a munka a „Magyar Hét” sikerének minél teljesebbé tételére érdekében.

A vidéki városokban és községekben helyi szervezőbizottságok megalakítása van folyamatban, amelyek a szükséges teendőket végzik. A helyi és kerületi propaganda munkát a kamara maga végzi s

e hó 3-án, szerdán délután 6 órakor a kamara közgyűlési termében a helyi érdekképviseletekkel együtt a propaganda minél szélesebb körben való kiterjesztése s általában e nagyfontosságú kérdés megbeszélésére értekezletet hívott össze, melyre az érdeklődő kereskedőket és iparosokat ezton is meghívja.

Debrecen erkölcsrendészeti statisztikája

Debrecenben nem sok eredményt ért el az erkölcsrendészeti rendelet. Az emberek nem tudnak leszokni egyhamar a káromkodásról és így egyre szaporodik a kihágások száma.

Az erkölcsrendészeti kihágások szeptember havi statisztikája az előző havihoz képest emelkedést mutat. Augusztus hónapban összesen 17 erkölcsrendészeti kihágási feljelentés érkezett a rendőrséghez, szeptember hónapban már 24.

Káromkodásért 20, ocsmány beszédért 2, asztaltörlésért szintén 2 esetben indult eljárás. Ezekből 15 feljelentést hatósági közeg, kilencet pedig magánszemély tett meg.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a ki-

A Novadedos spanyol színház belseje a réms tüzkarasztrófa után.

hágási ügyosztály szeptember havi forgalma rendkívül megnövekedett. Mintegy kétszázalékkal több aktát intéztek el szeptemberben, mint az előző hónap folyamán. A kihágási előadók

összesen 860 ügyet intéztek el szeptemberben. Ebből a számból 137 rabos akta volt, amely már természeténél fogva is komplikált és azonnali döntést kíván.

Dr Jeszenszky Sándor nyitja meg a kultusz-miniszter nevében a népszerű zenei előadások idei sorozatát

Dr Lukács József ünnepi beszéde Schubertről

A tavalyi népszerű zenei előadások sikere, hol három előadást közel négyezer ifjú hallgatót végig, felkeltette az illetékes tényezők figyelmét. A debreceni kezdeményezés országos visszhangra talált. Az egyetem a tankörei felügyelőség és a zenekedvelők köre együttes akciója iránt melegen érdeklődött a kultuszminisztérium, kijelölté, hogy ezt a nagyértékű és fontos kulturális akciót támogatja, másrészt tanulmány tárgyává kívánta tenni, hogy a debreceni mintára nem lehetne ezeket a népszerű előadásokat országosan megszervezni.

iskolákban szerzett műveltséget. Az iskolák százai turnusokban jelentik be részvételüket az október 7-iki első előadásra, mely a Schubert centenáriumi alkalmából egészen Schubertről van szentelve.

Ezen az első idej népszerű előadás megnyitót dr. Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos fog tartani, aki a kultuszminiszter képviselőjeként utazik le a debreceni Schubert ünnepre.

Érthető tehát a nagy érdeklődés, mellyel az iskolák a népszerű zenei előadások új sorozatát kísérik, hiszen egy ilyen sorozat mint iskolán kívüli zenei kulturfeladás kiegészíti az

Schubertről emlékbeszédet dr. Lukács József gimn. igazgató, a lángelkű szónok, a zene igaz barátja fog mondani.

Nagyarányu beruházási programot hajt végre a debreceni üzletvezetőség Csecsemő otthont állítanak fel — Kikövezik végre a pályaudvari rakhelyek tereit

A debreceni máv. üzletigazgatóság dolgozott ki, amelyet még ezen költségvetési év folyamán megvalósítanak. A tervek nagyon szépek, sok van közöttük, amelyet már régen meg kellett volna csinálni, így a raktérek előtti helyeket, amelyek a sár és por miatt nagyon megnehezítették a fuvarozást. A jövő évben végre kikövezik a rakhelyeket.

szerint már ebben a költségvetési évben kiköveztetik a rakhelyeket.

A debreceni máv. üzletigazgatóság ugyancsak ebben a költségvetési évben átépíteti a villanygyár melletti hidat teljesen modernül, a fejlettebb technikai követelményeknek megfelelően, nagyobb arányokban.

A máv. műhelyben mindezekon kívül a két éve épített gőz- és kádifűrdőt kibővítik. Az üzletigazgatóság a műhelyi dísztermet, ahol az Egyetértés színház társaság is működik — kibővíti, teljesen modernül építeti.

A debreceni máv. műhelytelepen egy új, modernül felszerelt csecsemőotthont állítanak fel.

Az otthon az egészségügy legszélesebb követelményeinek fog megfelelni. Állandó orvosi vizsgálat, felügyelet, ellenőrzés, tanácsadás rendelkezésre áll majd. A munkásnyak nyugodtan mehetnek dolgozni, kis gyermekükre szakavatott gyénekek ügyelnek fel ebben a napközi otthonban.

Ezenkívül egy legmodernebbül felszerelt orvosi rendelőt állítanak fel a munkások részére.

Régóta hangzik panasz a szállítófelek részéről, hogy a pályaudvari raktárak előtt és körül levő rakhelyek nincsenek kikövezve, amely körülmény természetesen nehézkessé tette a fuvarozást, az árúk szekerre való helyezését. Az üzletigazgatóság terve

Nyilatkozat

A „Debreceni Független Újság” 1928. évi febr. hó 4-én megjelent számában a dr. Csobajai Gyula földbirtokos úr által Österreicher Oszkár szolnoki bankár ellen rágalalmazás vétsége miatt emelt vád fölött megtartott felelősségi főtárgyalásról „A Csobajai—Österreicher rágalmazási perben a bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését a legszélesebb mederben” cím alatt megjelent tudósítást alulírott írtam. Ezen cikk miatt dr. Csobajai Gyula úr sajtó útján elkövetett rágalalmazás vétsége miatt vádat emelt ellenem s a debreceni kir. törvényszék mint büntető bíróság 1928. évi október hó 2-ik napjára tüzetett ki.

Bírószégen tudatában s annak a beismerésével, hogy a fenti című cikkemmel

dr. Csobajai Gyula urat a legteljesebb mértékben alaptalanul és indokolatlanul megvádoltam és mélyen megsértettem,

s neki érdemeimre kellemtelenséget okoztam, kijelentem, hogy a

kérdéses tárgyalási tudósítás tendenciózus megírásnak oka az volt, hogy én dr. Csobajai Gyula úr és a tárgyalás alatt állott bűnyüvet nem ismertem.

Ezen ezért az ellenem emelt vád folytán kifizelt főtárgyalás előtti napon

kötelességemnek tartom, hogy a fentebb megjelölt tudósításomban foglalt rágalmozó állításokért és sértésekért dr. Csobajai Gyula úrtól a nyilvánosság előtt ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérjek

és hálásan megköszönjem neki, hogy ezen nyilatkozatom elégtételként elfogadásával lehetővé tette részemre a biztos elítéltelememtől való szabadulásonomat.

Debrecen, 1928. október 1.

BENCZE MIHÁLY.

Tégla és cserép legolcsóbban kapható Tóth és Sebestyén Rt. téglagyárából. Eladás Simonffy u. 1a. II. e. Telefon 610

1928 október 3. A DEBRECENI... Kiadóhivatal... Fiókkiadóhivatal és Szerkesztőség nap... Szerkesztőség éjjel...

Bem... Coty... Tulajdonképpen... gyarországon C... nem nagyon köz... mutatunk. — Francois C... főmgáros. — A magyar... Igy. Miután a... kon, beszéljünk... hogy az eddig i... dön, de főképe... kal népszerűbb... szágban? Érdeke... boldog-boldogtal... valami megmag... közhít, vagy leg... Coty parfómök, ... szok voltak a le... bek. És a legdrág... meg kell fizetni. A többi franci... szinte ismeretlen... mány mellett. H... gyártmányai job... piperecikkeknel... gyártott 4711-es... vrolról sem jelen... picon Coty nál... sebb parfómör ne... A párisi faub... rue de la Paix... második házban... A párisiakat nem... a piperecikkek j... bemegy Roger és... söt Houbigant ü... kerülül Cotyt, az... Mert Coty, ism... ven százalékát... kamatoztatta. E... radt volna, akko... haladhatott voln... „Franciaország... amely tőkletesen... ambícióját. De tu... korzikai származ... tért a politika in... szőr szenátor sze... meg akarta mente... telenedés veszed... frankot ajánlott... mén a haza oltár... feltételek mellett... millió frankból a... centimest sem lá... sa vált, hogy „al... Coty százmilliója... megvetés nem az... abban, hogy ne... lére jutott Figar... hiteli lapnak... Cotyval, elváltak... ból lapot alapító... rat forradalmi... „A nép barátja”... a nép azonban n... Sokkal inkább M... Franciaországban... len barátja Fran... ros és lapvezér... Coty Olaszorszá... érintkezett a du... tők a világpoliti... dolgát. És olaszorszá... gos apostolkodás... ban a fascista esz... patokát pénzél, l... nap lángoló vezé... dicsőített az ol... Valóban különös... Duce-imádó Coty... országot. Ugy lá... ban nem okvetlen... vencia. — Az evange... zése megkezdőd... káját és az éne... Emil zeneiskolai...

Pálinkafőző, mosó, lekvár és cserfőző rézüstök
Mándoki Ferenc rézművesnél, Debrecen, Arany János ucca 13. sz. - Telefon 12-42.
Pálinkafőző üstökhöz szab. „LEPÁROLO KÉSZÜLÉK” gyártója.

Biró

HIREK

A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

telefonszámjai:
Kiadóhivatal — — — — 18
Fiókíróhivatal és kölcsönkönyvtár 5-75
Szerkesztőség nappal — — — — 10-20
Szerkesztőség éjjel — — — — 18 és 812

Bemutatjuk Coty urat

Tulajdonképpen senki sem ismeri Magyarországon Coty-t. Vagy legalább is nem nagyon közelről. Legyen szabad bemutatnunk.

— Francois Coty főszerkesztő, parfümgyáros.

— A magyar közönség... Igy. Miután átestünk a formalitásokon, beszéljünk másról. Tudja-e kérem, hogy az eddig ismeretlen Coty külföldön, de főképpen Magyarországon sokkal népszerűbb volt, mint Franciaországban? Érdekes, ugye? Nálunk eddig holdboldogtalan Cotyra esküdt és valami megmagyarázhatatlan eredetű közhit, vagy legenda szerint csak a Coty parfümök, puderek, szappanok, ruzsok voltak a legjobbak, a legelőkelőbbek. És a legdrágábbak. Hiába, a márkát meg kell fizetni.

A többi francia illat- és pipereszer szinte ismeretlen volt a Coty gyártmány mellett. Holott, ha a Coty-ház gyártmányai jobbak is esetleg az Elida piperecikkekénél, vagy a pincékben gyártott 4711-es kölnivízénél, ez még távolról sem jelenti azt, hogy a francia piacon Cotynál ügyesebb és becsületesebb parfümör nem akadna.

A párisi faubourg Saint-Honoré, a rue de la Paix, a rue Royale minden második házában akad Cotynál jobb... A párisiakat nem lehet félrevezetni. Aki a piperecikkek jóságára ad, az szívesen bemelegít Roger és Gallet, vagy Guerlain sőt Houbigant üzletébe és messziről elkerüli Coty-t, az — exportort.

Mert Coty, ismételjük, üzletének hetven százalékát külföldi viszonylatban kamatoztatta. És ha csak parfümör maradt volna, akkor bizonyára nyugodtan haladhatott volna ahhoz a címhez: — „Franciaország leggazdagabb férfija”, amely tökéletesen kielégítette volna ambícióját. De tudni kell Cotyról, hogy korzikai származású és fatális módon átrát a politika ingoványos talajára. Először szenátor szeretett volna lenni, aztán meg akarta menteni a frankot az elértéktelenedés veszedelmétől és százmillió frankot ajánlott fel önkéntes adózás címén a haza oltására, bizonyos politikai feltételek mellett. Természetesen a 100 millió frankból a francia állam egy árva centimest sem látott és már közmondássá vált, hogy „akkor lássam, amikor a Coty százmillióját”. A gunyolódás és a megvetés nem akadályozta meg Coty-t abban, hogy ne vegye meg a tónk szelére jutott Figarót. Ennek a tónkrement hiteli lapnak nem volt szerencséje Cotyval, elváltak egymástól és Coty újabb lapot alapított, amelynek címét Marat forradalmi lapjától vette kölcsön. „A nép barátja”, ez Coty lapjának címe, a nép azonban nem veszi róla tudomást. Sokkal inkább Mussolini barátja, mert Franciaországban Mussolininek egyetlen barátja Francois Coty, parfümgyáros és lapvezér. Éppen most nyáron járt Coty Olaszországban és heteken át érintkezett a duceval, akivel megbeszélések a világpolitika minden ügyes-bajos dolgát.

És olaszországi útja után Coty valószínűleg apostolkodást végez Franciaországban a fascista eszme érdekében. Ifjú csapatokat pénzel, lapjában pedig minden nap lángoló vezércikkben dicsőíti, vagy dicsőítteti az olasz politikai rendszert. Valóban különös véletlen, hogy éppen a Duce-imádó Coty támada meg Magyarországot. Ugy látszik, hogy a politikában nem okvetlenül szükséges a konzekvencia.

— Az evangélikus énekkar szervezése megkezdődött. A szervezés munkáját és az énekkar vezetését Szabó Emil zeneiskolai tanár végzi. Tiszta-

lettel felkérem tehát ev. egyházunk ügye női, mint férfi tagjait, hogy az énekkarba való belépésre minél előbb délelőtt 11-12 óra között a lelkészi hivatalban (Miklós ucca 3. sz.) jelentkezni szíveskedjenek. Labossa Lajos h. lelkész.

— Nem lesz változás a karcag-tiszafüredi vonalon. A magyar királyi államasutak debreceni üzletvezetősége közli, hogy igazgatóságunk újabb rendelkezése alapján értesítjük, hogy a Karcag-Tiszafüred vonalon 1929 január 2-től továbbra is az 5228. sz. vonat fog közlekedni, a helyette közlekedtetni szándékolt 5238. sz. vonat tehát nem fog közlekedni. Közöljük egyúttal, hogy az 1759. sz. tehervonat, amely eddig csak Teglás és Debrecen között közlekedett személyszállítással, 1928 október 7-től már Nyiregyháztól fog személyszállítással (III. oszt.) közlekedni.

— Nagy Ibolya fényképészeti műterme Rákóczi ucca 35. szám. Vasárnap is egész nap felvételek.

— Orgonahangverseny. A debreceni görög katolikus templomban e hó 21-én, vasárnap délután 6 órakor Sugár Viktor kormányfőtanácsos, a Mátyás templom karnagya vezetésével Laurisin Lajos, a m. kir. operaház művésze, Piribauer Ferenc, dr. Müller Ottó, Szücs Gergely és dr. Sebestyén L. közreműködésével orgonahangversenyt rendez az egyház elnöksége. Ez évi június 17-én rendezett orgonahangverseny, amelyet elragadtató hallgatott végig a város zeneértő közönsége, biztosíték, hogy nem mindennapi műélvezetben lesz része a műértő közönségnek. A teljes programot a vasárnapi lapokban közli. Jegyek már válthatók a görög katolikus plébánián. Amilyen megértő szeretettel fogadták első alkalommal az orgona-alap javára rendezett hangverseny, reméli az egyház vezetősége, hogy most is nagy szeretettel fogják felkarolni a nemes és hazafias eszmékért küzdő egyház ünnepélyét, mikor az egyház nagy áldozatok árán Debrecen zenei életének két kiválóságát nyerte meg ez alkalomra. Jegyek ára 2 pengő, a fentartott helyek ára 3 pengő. Állóhely 1 pengő. Telefon 404.

— Éjszakai leves különlegességek a Városház étteremben. Záróra reggel 5 órakor!

— Uccai rádióadás Debrecenben. Philips-gyár beadványt intézett a városi tanácshoz, azt kérve, hogy engedélyezzen Debrecenben uccai rádióleadást. A gyár Debrecenbe hozza nagy autóját, azon van felszerelve a vevőkészülék, valamint a hangszóró s az autóval uccáról uccára járva, hangversenyeket közvetítenek. A tanács engedélyezte az uccai rádióleadást, azaz, hogy semmilyen reklámhírt nem szabad közvetíteni.

— A vidéki közönség kedvence találkozó helye a Városház étterem!

— Gordonka-hangverseny. Eisler Mihály gondonka-hangversenye ma, szerdán este 8 órakor lesz a városi zeneiskola hangversenytermében, a melyre várakozáson felül nagy az érdeklődés, úgy, hogy jegyek már csak nagyon korlátozott számban kaphatók a zeneiskolában. Zongorán Szabó Emil kíséri.

— Művészeti képkiállítás esküvői képekéből, családi — csoport és gyermekfelvételekből Liener műtermének Csapó ucca 1. alatti kirakataiban.

— Gyászír. A Debreceni Iparoskör elnöksége és választmánya igaz részvétellel tudatja, hogy hűséges, régi, szeretettel körülvevett tagja: Asztalos István kádár-mester ur e hó 1-én este hirtelen elhunyt. A megboldogult temetése szerdán délután fél négy órakor lesz a református Kistemplomból a Kossuth uccai temetőbe, mely szomorú aktusra a Kör választmányi és rendes tagjai ezután hívja meg az Iparoskör elnöksége.

A Debreceni Ipartestület elnöksége mély részvétellel jelenti, hogy az ipartestület előjáróságának hosszú éveken át volt készséges tagja, illetve a kádárszakosztálynak agilis volt elnöke, az Ipartestületnek ezüst díszoklevéllel kitüntetett régi tagja, Asztalos István ur, folyó hó 1-én este hirtelen elhunyt. Temetése szerdán délután fél négy órakor lesz a ref. vallás szertartása szerint a Kistemplomból a Kossuth uccai temetőben. A végtesztességételre a város iparostársadalmát meghívja a Debreceni Ipartestület Elnöksége.

— Hivatalnok urak! Diákok! Legényemberek! Havi abona 3 fogás déln, két fogás este, 65 pengő étlap szerint a Városház-étteremben.

— Lezuhant a szekérről. Kedden este Takács Gábor váltókezelő a nagycseréi állomásnál lezuhant a szekérről és jobb csipőcsonttörést szenvedett. Takács Gábert a debreceni sebészeti klinikába vitték.

— Felhívjuk a nagyerdeimű közönség figyelmét Liener fényképészünk képkiállításának megtekintésére.

— Megjelent a Máv. hivatalos menetrend. A hivatalos Máv. menetrend két borítékkal ellátott teljesen átdolgozott, újabb bővített, október 7-től érvényes téli nagy nemzetközi kiadású megjelent. A nagy gondai összeállított, csinos kiállítás, minden tekintetben az utazó közönség érdekeit és kényelmét szem előtt tartó és így nélkülözhetetlen hivatalos menetrendkönyvének adatai hivatalból vannak felülvizsgálva. Ára 3 pengő. — Egyidejűleg megjelent ugyancsak két borítékkal a hivatalos Máv. menetrend kis magyar téli kiadása is, amelynek ára P. 1.50. Mindkét menetrend kapható a Hegedűs és Sándor r. t. könyvesboltjában.

— Színház után irány a Városház-étterem. Nagyszerű új énekes jazz!

— Leitta magát bánatában. A debreceni rendőrségen kedden délelőtt Ráczy Györgyné cselédet botrányos részegség miatt két napi elzárásra ítélték. A cseléd nagyon elkeseredett nagy szegénysége miatt és bánatában itta le magát.

— Étkezzen Ön csakis elsőrangú helyen. Három fogásos menü ebéd vagy vacsora egy pengő hatvan fillér a Városház étteremben. Bőséges adagolás étlap szerinti adagolás.

— Schubert-ünnep. Zenekedvelők első bérlét: október 7. Arany Bika. Napijegyek Méliusznál.

— Kiűnő oleszó zóna reggelik a Városház étteremben.

Elháljasodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűvizet javítja a gyomor és belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcsere bántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József vizkúra nagyon szép eredményhez vezet. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Donkozák kórus új műsorral november 4. Arany Bika. Jegyek Méliusz-nál, Arany Bikában.

— Az Ungváry László faiskola r.-t. Cegléd most megjelent képes nagy árjegyzékét megrendelőinek ezuttal is ingyen küldi. — P. előleg ellenében, mely összeg megrendeléskor visszatérül. Ez a kertkedvelők által nagyon jól ismert, izléses és nagy szakudással összeállított árjegyzék részletesen ismerteti a faiskolai növényeket, konyhakerti és virágmagvakat, kertészeti eszközöket, jácint és tulipánmagvakat stb. ezenkívül pontos utbaigazítást ad a cseméték ültetésére és gondozására vonatkozólag. Fentiekről kivonatos árjegyzék ingyen. Budapestén egyedül: IV., Váci ucca 27-33.

— Tekintse meg Liener fényképész legújabb kiállítását, Csapó ucca 1. alatt.

— Gyermektorna. Váry-féle svédrendszertü gyermektorna okt. 3-án megkezdődik. Felvételnél már négyéves kortól leány és fiú gyermekek. Órák szerdán, szombat délután 3 órától, tandíj havi 4 pengő. Beiratkozni lehet az órákon, református főgimnázium tornacsarnokában.

— Lusztig Ernő asztalosmester Deák Ferenc ucca 10. Debrecen. Készít mű és egyszerű asztalosmunkákat.

— Fülöpné Benedek Ilona kalap különlegességei, alakításai a legolcsóbbak. Szalon: Péterfia ucca 42. és Thaly Kálmán ucca 2.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

MŰSOR:

SZERDA délután: A bor. Ifjúsági előadás. SZERDA este: Éva grófnő. C) 1. bérlét. CSÜTÖRTÖK délután: A bor. Ifj. előadás. CSÜTÖRTÖK este: Olympia. D) 1. bérlét.

MARUSJA.

A Csokonai-színház prózai együttesének egyik része kedden este mutatkozott be a debreceni közönségnek Leo Urvanov színjátékában, a *Marusja*-ban.

Leo Urvanovnak már szinrekerült a magyar színpadon egy darabja, a *Vera Mirceva* s ez a nickcarterdráma nem éppen rokonszenves következtetéseket engedett az orosz író tehetségének mélységéről. A Csokonai-színházban kedden este bemutatott *Marusja* sem sokat változtat ezen a véleményen, hiszen azt már a *Vera Mirceva*-nál meg lehetett és meg is kellett állapítani, hogy Leo Urvanov teljességében birtokolja a színpadi technikát. A *Marusja* fölépítése is virtuóz ügyességre vall, a keretdráma hatási lehetőségeit bravurosan kihasználja a változatok fokozott erejű drámaiságával és elsőrendű technikai készségeire vall a sűrítés biztosága: mindegyik álmokképben van egy-egy olyan nagyjelenet, amelyben nem közönséges feszültség robban ki. De aztán ennyi az egész. A drámai mag egyáltalán nem jelentős, filozófiai magasságba az író életlátása soha nem lendül s a liliumvirág kis cseléd sorsa — amely felett akármelyik busfeketé el tudná fantáziálni ezeket a variációkat — legfeljebb csak csöndes fejbőlintásokra készítt. Hogy: ilyen az élet. Vagy: so ist das Leben. De minden kiszámított-sága ellenére sem üt szíven ez a szerelmi tanácsadó házassulandó fiatal hölgyek számára. Ami nem azt jelenti, hogy a *Marusja*-ban ne volnának megkapó lírai foltok és erővel teljes vonalak. Hiszen ilyen foltok és ilyen vonalak vannak például a *Madame X*-ben is. És a *Madame X* nagyon hatásos dráma, amint-hogy igen hatásos darab a *Marusja* is. Mert a színpadon a nem tisztai irodalom néha erősebben megfogja a nézőteret, mint a legsúlyosabb gondolatok.

A Csokonai-színház előadásának szer-

A R A N Y A T

ugyan nem, de ami az arany-nál is többet ér, jó és friss árut

K A P

pénzért, ha fűszer, csemege, gyümölcs és italzsükségeit

P Á L F F Y N Á L

szerzi be. — Kossuth ucca 7. szám alatt. — Telefon 16-94.

Biró fest, vegyileg tisztit ruhákat felelősséggel! Postai küldeményeknél 15 százalékos kedvezmény!

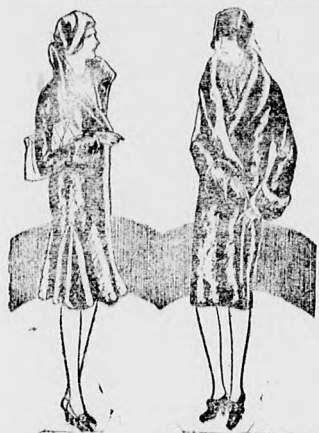
KÖZPONT: BIKÁ UDVAR. — ÜZLETEK: SZÉCHENYI UCCA 3. SZ., HUNYADI UCCA 1. SZ.

DEBRECENI ÜVEGKERESKEDELMI R.-T. RÓZSA UCCA 2.

megnagyobbított üzletébe beolvadt

a Magyar Fém- és Lámpaárugyár R.-T. debreceni gyári lerakata.

A nevezett gyárnak elismerten legjobb gyártmányai u. m.: Acéllemezből készült kívül-belül zománcozott fürdőkád ötféle nagyságban, gyermekkád állvánnyal, női toilett készlet, mosdóasztal, valamint zománc és öntött vasedény, továbbá mindenféle háztartási cikk ugy nagyban, mint kicsinyben legjutányosabb árban szerezhetők itt be.

Eredeti párisi modellek
után készült
szőrmebundákat

NAGY JOZSEF
szűcsmesternél
szerezheti be
DEBRECEN, SZENT ANNA UCCA 3.
Telefon 12-92.

MENEKÜLT ÓRÁS
szakszerűen, meglepő olcsón vállal javításokat
RÁKÓCZI UCCA 36.

SCHUSCHITZKY JÁNOS ÉS TÁRSA

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF UT 22 24. (Debreceni Első Tak.-pénztár palotájában)

mint a

Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. kerületi kizárólagos vezérképviselője, szállít:

elsőrendű salgótarjáni darabos szenet,

továbbá **porosz kőszén, bánya- és gázkokszt, tüzfát**
nagyban és kicsinyben.

Telefon 1240, 1262.

Matyás kifogástalanul
fest, mos, tisztít
Péterfia ucca 8.
Hatvan ucca 43.

VILLANYMOTORT
1½-2 lóerőset, váltóáramut

megvételre keresünk.

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG KIADÓ-
HIVATALA PIAC UCCA 49 SZ. ALATT.

Új szűcsműhely!

Piac ucca 7.

számu udvarban I. emeleten.

Mindenmü szűcsmunkát, átalakításokat,
javításokat jutányosan vállalom.

LEHNER szűcsmester.

Padlólakk

magas fényű, legszebb színek-
ben, legkiválóbb minőségben,
nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletében Piac ucca
10. szám, Bikával szemben.

Butorok, szőnyegek

elsőrendű minőségben, nagy választékban,
a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett
beszerezhetők legolcsóbban

Saját érdekében érdeklődjön nálam.

FENYVES butoráruház. Kistempómnál.

ÉPÍTKEZÉSHEZ

csakis gyorsankító „RAPID” hidraulikus örlő-
mész használjon, mert gazdaságosabb mint a da-
rabos mész. Előnyei: az örlő mész nem kell le-
olint, azonnal leoltás nélkül habarcs készíthető,
adagolás pontosan ellenőrizhető, szállárdsága a co-
mentel javított leghérmész habarcsával szoros, 1
kőméter homokhoz 1 rapid mész szükséges. Saját ér-
deklőben próbálja ki a **„RAPID MÉSzt** és
sohasem fog mást használni. Kérjen prospektust!

Kapható:

BARTHA építkezési anyagok telepén
Debrecen, Ispóty ucca 3/b. ☎: Telefon 7-85.

Mielőtt **vasalst** vásárol, nézze meg

Bészler

vasáru üzletét **Széchenyly u 2.**

A REJTÉLMES LAK

Irta: Maurice Leblanc.

14

Nem fejezhette be. Gróf Mélamare torkon ragadta és sértéseket zudítva reá, toporzákol. Béchoux kiszabadította magát, öklével megfenyegette és folytatta a szokatlan vallatást. Magával ragadta a tények bizonyító ereje, a szerep, amelyet ebben az ügyben játszott és főleg az a jelentőség, amelyet ez a szerep főnökeinél és a közönségnél biztosítani fog neki. Mint Enneris mondta, elvesztette fejét. Maga is megérezte, hirtelen elhallgatott, letörölve izzadságtól gyöngyöző homlokát és magán uralkodva méltósággal így szólt:

— Tulmegyek jogaimon, elismerem. Ez nem tartozik hatáskörömbé és telefonálok a rendőrkapitányságnak. Lesz szives megvárni azokat az utasításokat, amelyeket kapni fogok.

A gróf megsemmisülve vette fejét kezei közé, mint valaki, aki már meg sem próbálja, hogy védekezzen. Gilberte de Mélamare azonban elállta a főfelügyelő útját.

— A rendőrség! — mondta lelkesedve. — A rendőrség idején? . . . ebbe a palotába? . . . Dehogy, dehogy . . . ez lehetetlen . . . Vannak események. . . Nincs joga hozzá . . . Ez büni . . .

— Végtelenül sajnálom, grófnő, — szólt Béchoux, aki győzelmével hirtelen visszanyerte udvariasságát.

Gilberte de Mélamare azonban belekapaszkodott a rendőrkarbá és kérelni kezdte:

— Könyörgök, uram. Fivérem és én szörnyű félreértés áldozatai. Fivérem képtelen bármely rossz cselekedetre . . . Kérem . . .

Béchoux hajthatatlan volt. Az előszobában meglátta a telefonkészüléket. Kiment, telefonált és visszatért.

Az események nyomon követték egymást. Egy félóra mulva, mialatt Béchoux fokozódó izgalomban szónokolt Enneris és Van Houben előtt, Régine és Arlette pedig szánalommal vegyes irtózáttal nézte a testvérpárt, rendőrök kíséretével megjelent a rendőrfőnök, majd csakhamar a vizsgálóbíró, jegyző és államügyész is. Béchoux közlésének megvolt a hatása.

Rögtönzött nyomozás következett. Kihallgatták a két öreg cselédet. Ezek egy félreeső szárnyban laktak és csakis szolgálatukkal törődtek. Munkájuk végeztével visszavonultak szobájukba vagy a konyhába, melyek a kerti homlokzatra nyíltak.

A két fiatal nő vallomása azonban lesújtó volt. Elég volt, hogy egyszerűen felidéztek emlékeiket. Kivált Arlette megjelölte az utat, amelyen megszökött és anélkül, hogy vizontláta volna, leírta a kertet, fácskákat, a különálló pavillont, a kaput, az elhagyatott utcát, amely népebb uccába nyílt. Semmi kétség nem lehetett.

Egy felfedezés egyébként, amelynek dicsősége egészen Béchouxra illette, a legcsekélyebb tétovázást is kizárta. Végignézve a könyvszekrényen, Béchoux észrevett egy sor negyedréti könyvet régi kötetekben. Cyanusaknak tűntek fel előtte és egyenként megvizsgálta őket. Nem voltak bennük lapok, hanem dobozok szolgáltak. Az egyikben ezüstszövet volt, a másikban ruhaderék.

Régine azonnal felkiáltott:

— Átalvetőm! . . . derekam!

— De a gyémántok nincsenek már rajta! — kiáltott Van Houben olyan felháborodással, mintha most másodízben lopták volna meg. — Gyémántjaim, mit csinált velük, uram? Ó de majd megadja az árát . . .

Mélamare gróf mozdulatlan tanuja volt ennek a jelenetnek, de arcán sajátságos kifejezés tükröződött. Midőn a báró feléje fordult és felmutatta az átalvetőt és ruhaderéket, amelyikről leszedték a gyémántokat, lehorgasztotta fejét, míg ajkain szörnyű mosoly lebegett.

— Nővérem nincs itt? — kérdezte suttogva és körülnézett.

Az öreg szolgálok így felelt:

— Azt hiszem, hogy a grófnő szobájában van.

— Adja át neki üdvözlőmetem és tanácsolja neki, hogy kövesse példámat.

Ezzel hirtelen revolvert húzott elő zsebéből, halántékára célzott és megnyomta a raavszót.

Enneris, aki szemmel tartotta, hirtelen mozdulatlan meglökte könyökét. A golyó félretemet és kitérte az ablak egyik tábláját. Rendőrök rávetették magukat Mélamare grófra. A vizsgálóbíró kijelentette:

— Le van tartóztatva, uram. Vigyék el Mélamare grófnőt is . . .

Keresték a grófnőt, de nem találták sem hálószobájában, sem boudoárjában. Felkutatták az egész palotát. Merre szökött meg? és kinek a segítségével?

Enneris, aki öngyilkosságtól tartott, igen nyugtalanul vezette a nyomozást, amely hiábavaló volt.

— Nem baj — dörmögött Béchoux, — nincs tőle távol, hogy visszakapja gyémántjait, Van Houben ur. Helyzetünk jó és én jól dolgoztam.

— Ismerjük el, hogy Jean d'Enneris is — jegyezte meg Van Houben.

— De fele utján híján volt a merészségnek — válaszolt Béchoux. — Az én vádam döntött el mindent.

Néhány óra mulva Van Houben visszatért a Boulevard Haussmannon levő pompás lakására. Vendéglőben ebédelt Béchoux főfelügyelővel, akit magával hozott, hogy a mindkettőjüket érdeklő ügyről még tovább is beszélhessenek.

— Ejnye — mondotta rövid beszélgetés után, — mintha valami zaj hallatszana a lakás végéből. Pedig a cselédség nem alszik ezen az oldalon.

Béchoux társaságában végigment egy hosszú folyosón, amelynek végében egy kis lakosztály volt, külön kijáratral a fölépcsőre.

— Teljesen elkülönített két szoba — mondta Van Houben, — ahol néha barátaimat fogadom.

Béchoux hallgatózott.

— Csakugyan van benn valaki.

— Különös. Senkinek sincs kulcsa.

Revolverrel kezükben berontottak és Van Houben azonnal felkiáltott: „Az istenit!”, amire Béchoux egy másik kiáltással felelt: „A fenébe is!”

Egy pamlagon fekvő nő előtt Jean d'Enneris térdelt és saját csillapító módszere szerint homlokát és haját csökolgatta.

(Folytatjuk.)

